

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Kovas - March 19, 1981 Nr.12

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'TAIKOS PRIEŠPUOLIS'

Sovietų atsakymas į Reagano-Haigo pareiškimus

Vytautas Meškauskas

Maskvos reakcija, į griežtus prezidento Reagano ir Valstybės Sekretoriaus Haigo pareiškimus jos adresu, buvo 'taikos priešpuolis'. Ji pradėjo pats Brežnevas savo kalboje partijos kongrese, pasiūlydamas viršūnių konferenciją visiems nesusipratimams išspręsti. Amerikos televizijos tinklų ekranuose pasirodė eilė sovietų ambasados Washingtone pareigūnų, kurie, atsakydami į klausimus, aiškino, jog dėl visko galima susitarti, o kas liečia Salvadorą - tai jie ten niekuo dėti, nes revoliucijų Kremlius neeksportuoja. Užpereita savaitgalį Brežnevas išsiuntinėjo asmenišką laišką Europos valstybių valdžios viršūnėms, o Pravda sekmadienį, kovo 8 d., ragino Washingtoną 'pažiūrėti realistiškai'. Dėl visko galima būtų pasiderėti, nes - 'sapnuoti apie ginklavimosi lenktynių laimėjimą ir tikėtis laimėti atominį karą yra pavojingas pamišimas'.

Kitame straipsnyje kompartijos ruporas teigė, kad sovietai yra pasirengę dialogui su JAV aukščiausioje plotmėje, tuo tarpu Europoje jie siūlo moratoriumą naujų ginklų įvedimui ir užšaldymui dabar ten esamų ginklų kokybės bei kiekybės.

To ir reikėjo tikėtis. Jei naujosios administracijos politika yra pirmiau atsiginkluoti ir tik po to kalbėtis su sovietais iš stipresnių pozicijų, Kremlius turėjo siekti derybų galimai anksčiau, kol dar Amerika fiziškai ir moraliai nesustiprėjo. To siekdamas Kremlius galėjo tikėtis paramos iš pačių JAV-bių politinių sluoksnių ir Vakarų Europos, kuri karo nenori, bijo ir apsiprato su savo kontinento padalinimu į dvi dalis. V. Vokietijos kancleris Schmidtas per radijo interviu patarė Reaganui susitikti su Brežnevu, o jo Krašto Apsaugos Ministeris Abel paskelbė, kad dėl ekonominių sunkumų V. Vokietija ne tik negali padidinti karo reikalų biudžeto, bet dar turi jį sumažinti.

Kol kas administracija dar nerodo panikos ženklų. Gynbos Sekretorius žada prašyti daugiau lėšų, o Haigas žada važiuoti į Art. Rytus ieškoti vietos JAV 'prezentacijai' toje pasaulio dalyje. Vakarų Berlynas iki šiol liko nepalietas, nes sovietai turi skaitytis su ten esančia amerikiečių įgula. Ne dėl to, kad jos negalima būtų nugalėti, bet todėl, kad toks bandymas reikštų automatišką didesnio karo pradžią. Pagal tokią pat logiką sovietai turėtų porą kartų apsigalvoti, kėsindamiesi į Persijos įlankos

sritį, jei ten būtų amerikiečiai. Carteris bandė sovietus sulaukyti grasindamas jiems 'Rapid Deployment Force', kurią galima būtų greitai permesti į bet koki pasaulio kampą.

Military Airlift Command savo žinioje turi 82 didžiuosius C-5 ir 255 mažesnius C-141 lėktuvus, kurie jau dabar turi išsipareigojimus visame pasaulyje. Tokiu būdu, praktiškai, jai nebuvo lengvas uždavinys permesti vos 5,000 karių manevrams į Egiptą. Tiesa, dar yra 373 civilės aviacijos lėktuvai, bet tie dar turi būti pritaikinti kariniam transportui, kam kongresas iki šiol nedavė lėšų (naujame biudžete tam reikalui numatyta 87.8 milijonai dolerių).

Taigi kol kas numatytam RDF 210,000 karių perkėlimui dar nėra reikiamų transporto galimybių. Haigas daugiau naudos tikisi iš bazių, pvz. Egipte, iš kur lengviau galima pasiekti Persijos įlankos pakraščius. Tam pirmiausia reikalingas glaudus bendradarbiavimas su Saudi Arabija. Tai, žinoma, baido Izraelį, bet to baimę kaip tik galėtų sumažinti Amerikos karių buvimas jei ne tenai, tai kur nors netoli.

Zinoma, bandymas susikalbėti su Saudi Arabija, ir ją geriau apginkluoti sukels nemažą kritiką namuose. Bus primintas šacho likimas ir įrodinėjama, kad režimo negalima išgelbėti jokiais ginklais, jei jis supuvęs ...

Pačioje Amerikoje pasigirdo balsų, jų tarpe ir sen. Kennedy, kad administracijos politika Salvadore yra klaidinga ir tik vedanti prie dešiniųjų iš-

(Nukelta į 2 psl.)

Clevelande, Chicagoje, New Yorke, Bostone ir kitur laisvajame pasaulyje kovo mėnesi vyko skautų rengiamos Kaziuko mugės. Clevelande mugę atidarė, perkirpdami kaspiną, Clevelando skautų veiklos 1949 m. pradininkai — pirmoji skaučių tuntininkė vs. Stefanija Radzevičiūtė ir skautų vietininkas vs Vincas Kizlaitis, asistuojant dabartiniams vadovams. Iš kairės Neringos tunto tuntininkė Stefa Gedgaudienė, vs Stefanija Radzevičiūtė, vs Vincas Kizlaitis, Klaipėdos j. skautų vietininkijos vietininkas Marius Juodišius ir Pilėnų tunto tuntininkas Remigijus Belzinskas.

J. Garlos nuotr.

KAZIUKO MUGĖ – SKAUTIŠKOS DVASIOS ATSPINDYS

Aurelija Balašaitienė

Tradicinės Kaziuko mugės vyksta kasmet visose laisvojo pasaulio lietuvių kolonijose, kuriose veikia skautiški vienetai, apvainikuodami savo išties metų darbo vaisius tos iškilios šventės jaunatviškos dvasios nuotaika ir, kas svarbiausia, bendravimo su plačiąja visuomene. Metų bėgyje tai vienintelis skautijos išėjimas į viešumą savo darbo vaisių pilnumoje.

Skautybė yra mokykla, kurios kasdieninio darbo metodika, pagrįsta darbštumu, susiklausymu, pareigos supratimo auklėjimu, nepasiekia plačiosios visuomenės. O vistiek skautybė, siekdama pilnutinio žmogaus tobulėjimo, yra padariusi milžinišką įnašą tiek i

mūsų tautos gyvenimą, tiek i šių dienų jaunosios kartos auklėjimą.

Clevelando skautijos Kaziuko mugę kasmet susilaukia dedelio susidomėjimo ir yra tapusi gavenios laikotarpio didžiausia šventė. Šių metų Kaziuko mugę turėjo visus pagrindinius elementus: didelę lankytojų masę, muziką, riestainius, medžio dirbinius, margučius, velykines verbas, mažų vaikų juoką ir suaugusių diskusijas. Skautės-skautai buvo šeimininkai, i kurių rengtas vaišes atvyko visi - ne tik jaučią pareigą paremti jaunimo darbą, bet ir tie, kurie toje mugėje jautėsi linksmai, laisvai ir nuotaikingai, kaip tai kadaise būta dar seno

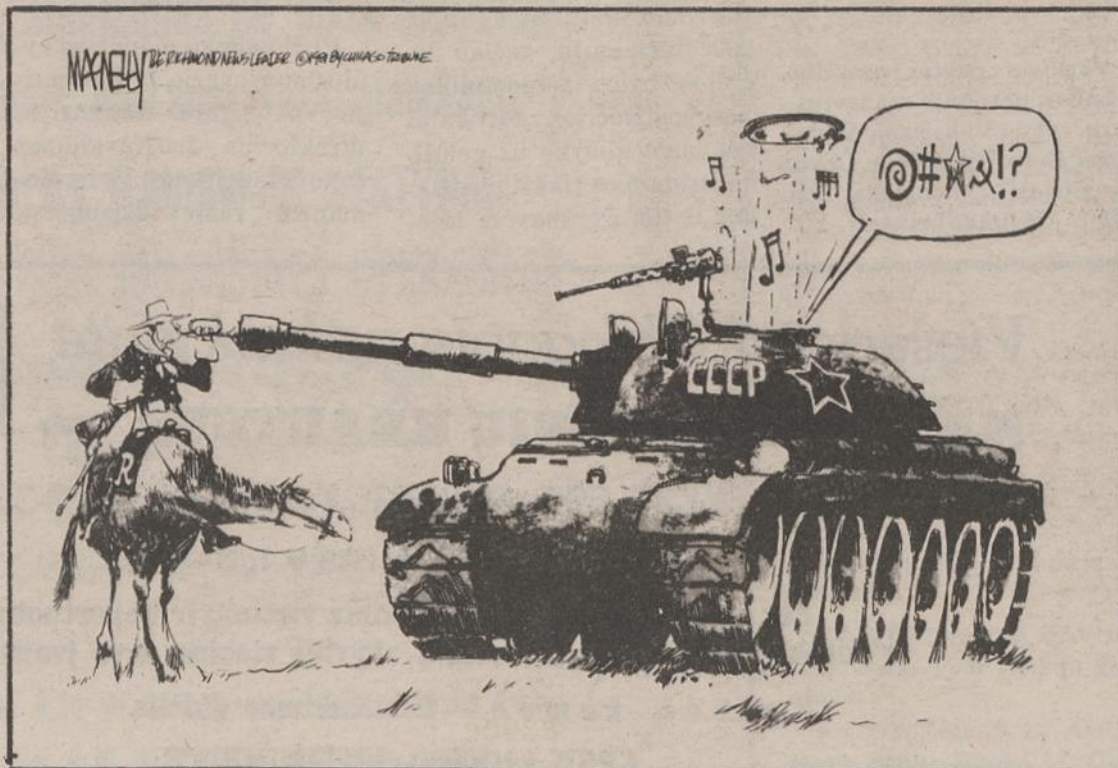
vinėje Lietuvos sostinėje. Tačiau joje nestigo ir tradiciniai-istorinės nuotaikos, kuria pasižymi išeivijos skautai, nepamiršdami nei praeities, nei asmenų kurie atkūrė skautiją tolimame pasaulio krašte šiapus Atlanto.

DMNP parapijos šventovėje skautės, skautai, vadovai ir vadovės - nuo jauniausio vilkiuko ir paukštytės, iki žilagalvių skautininkų - organizuotai dalyvavo pamaldose. Dideliame skautų ir svečių nusiavylimui, pamaldose pasigęsta elementu tai skautų šventei atžymėti, išskyrus paskatinimą mugėje dalyvauti. Kad ir turiningas bei gilios minties pamokslas, vistiek jauniems - pirmose eilėse sėdintiems skautams ir skautėms - nebuvo savo turiniu pritaikytas ir vargu ar suprantamas. Prisimenu, kad ir prie Mišių kadaise patarnaudavo bei skaitymus atlikdavo uniformuoti skautai. Pamaldų pabaigoje tikėtasi Lietuvos Himno. Savaiame suprantama kad sunku viską tobulai suorganizuoti, apgalvojant kiekvieną smulkmeną. Gal sekanti kartą ir tai bus atitaisyta.

Po pamaldų gausi minia susibūrė parapijos svetainėje ir salėje. Didelis svečių triukšmas kavinėje nuslopino pakartotinus kvietimus per mikrofoną, kuriais buvo raginama rinktis i didžiąją salę mugės atidarymui.

Mugės atidarymą šauniai pravedė v.s. Regina Nasvytienė, pradžioje pristatydama Clevelando skautijos vadovus ir vienetus. Maršui grojant i

(Nukelta i 17 psl.)

Po to kai Reaganas pasakė tiesą.

Brežnevo 'taikos priešpuolio' užkulisiuose: Jis kalba Amerikai, bet mintyje turi Europą. - Ka Amerikai daryti su Lenkija?

Tiesdamas ranką Reaganui Brežnevas iš tikro galvojo apie Europą - samprotauja Londono The Economist. Faktinai jis neturėjo kito pasirinkimo. Sovietija šiuo metu išleidžia 11-15% viso krašto pajamų karo reikalams, tuo tarpu JAV 5%, o Vakarų Europa 3-4%. Taigi ginklavimosi lenktynių jis bijo ir jam svarbu nuo jų atkalbėti vakariečius. Kartu jis tikisi padidinti prarają tarp Amerikos ir Vakarų Europos. Ar tiksliau sakant - tarp Europos supratimo ir ryžtingumo, tarp Europos žinojimo, jog jai grėsia pavojus, ir nenoro pakeisti faktų. O tie yra:

1. Per paskutinius 16 metų sovietai pasiekė lygybės su JAV atominių ginklų srityje ir kartu padidino savo konvencionalę kariuomenę, kas sovietų invaziją į Vakarų Europą padaro įmanoma. Europiečiai į tą galimybę gali atsakyti prašydami Amerikos neapsileisti atominėje srityje ir kartu skirti daugiau lėšų savo konvencionaliam atsiginavimui.

2. Dar didesnė sovietų grėsmė yra pietinėje Azijoje, iskaitant ir tą dykumų rajoną, iš kur Europa gauna 60% savo naftos. Čia europiečiai galėtų prisidėti prie amerikiečių pastangų apginti tą sritį, o ne

'Taikos priešpuolis'

(Atkelta iš 1 psl.)

galėjimo tame krašte, lyg tai būtų didesnė grėsmė Amerikai, negu komunistų laimėjimas. Meksika, kurios vyriausybė vidaus politiniais sumetimais turi dėtis esanti 'karesnė' negu iš tikro yra, irgi teigia esanti labai nepatenkinta naujos administracijos kursu. O Anthony Lewis rašė N.Y. Times, kad Washingtonė jau pradeda abejoti Haigo išmintimi. Girdi net Kissingeris, kuris irgi mylėjo dešiniųjų režimus ir karinę jėgą, nebūtų taip brutaliai elgęsis kaip Haigas Salvadore. Jis, Kissingeris, taip pat būtų sugebėjęs palaikyti geresnius santykius su Baltaisiais Rūmais, nors - žinoma - Haigas turįs toje srityje didesnę problemą su prezidento aplinka. Tai esą žinoma, kad Haigas pats norėtų būti prezidentu.

Ar tokiose aplinkybėse prezidentas Reaganas pajęgs ir toliau vaidinti 'sweet fellow', kurio jokiais klausimais negali išmušti iš lygsvaros? Kol kas tokia laikysena jam labai padėjo. 'Mūsų problema su Reaganu' - prisipažino Atstovų Rūmų pirmininkas Tip O'Neill - 'yra, kad jis yra labai puikus vyras!'. Demokratai, kurie jau turi galvoje 1982 m. kongreso rinkimus, nenori pasirodyti labai priešiški Reaganui, kol jo populiarumas yra toks didelis kaip dabar. Savaimė aišku kad visomis jėgomis dirbama tą populiarumą sumažinti. Sąjungininkų tam surandama netikėtose vietose (žiūr. 'Iš kitos pusės').

vien pasitikėti amerikiečių gera valia.

Visos rimtos užsienio politikos institucijos, kaip Vokietijos Užsienio Politikos Tyrimų Institutas, N.Yorko Užsienio Santykių Taryba, Prancūzijos Tarptautinių Santykių Institutas bei britų Karališkas Užsienio Reikalų Institutas sutaria, kad - (a) visi NATO nariai turi daugiau skirti lėšų pasirengimui karo reikalams, nes karinis balansas pastoviai didėja Vakarų nenaudai ir (b) reikalas apsaugoti Persijos įlankos naftą prašosi aktyvaus Europos karinio bendradarbiavimo sausumoje ir jūroje, nors pagrindinė našta ir toliau palieka JAV-bėms nepaisant to fakto, kad Europos NATO kraštų ūkinis pajėgumas yra didesnis už JAV.

'Bet žinojimas ką reikia padaryti' - išvedžioja savaitraštis - 'dar nereikia noro tai padaryti'. Europiečiai nenori sumažinti savo išlaidų socialiniams reikalams ar asmeniškam gerbūviui krašto apsaugos naudai. Tiesa, Europos dalis visose NATO išlaidose pašoko nuo 1/5 1969 metais iki 2/5-dalių 1979 m., tačiau liūto dalis bendroje gynimosi naštoje, tiek Europoje, tiek ir Art. Rytuose, ir toliau guli ant Amerikos pečių.

Taip jau susiklostė XX šimtmečiuje, kad pirmiausiai viskas atsitinka Amerikoje, o Europoje kiek vėliau. Jei Amerikoje ne tik pradeda suprasti sovietų pavojų, bet ir imasi priemonių nuo jo apsisaugoti, tuo paseks ir Europa. Bet karo reikaluose negalima delsti, nes tai gali reikšti mirtį. Jei europiečiai dabar pasiryžtų, jų aukos gali greitai apsimokėti. Brežnevo kalba kompartijos kongrese išdavė, kad sovietai negali smarkiau padidinti karo išlaidų. Jie turi sunkių ūkinių problemų, kurioms nežino vaistų. Jei Europa ryžtųsi, dar šiame dešimtmetyje Brežnevo ipėdinis ūkinės situacijos priverstas gali pasirodyti daugiau sukalbamam, nes neturės kitos išeities.

 Varšuvos paktas paskelbė netrukus pradėsias manevrus, kurie vyksią Vakariniėje Sovietijoje, Rytų Vokietijoje, Cechoslovakijoje ir ... Lenkijoje. Tai aiškūs išpėjimas lenkams, ku-

rių Solidarumo unija neseniai sėkmingai pravedė vienos valandos išpėjimą streiką kovo pradžioje Lodzėje ir apylinkėse.

Tuo pačiu laiku Vakarų vyriausybės ir bankininkai suka sau galvas, ką daryti su Lenkijos skolomis, kurios siekia 25 milijonus dolerių. Nėra abejonės, kad Lenkija negali jų gražinti ir kad per ateinančius 4 metus jai reikės dar bent 15 milijonų naujų paskolų gyviniams reikalingiems importams apmokėti.

Bankroto grėsmė nėra reta ir Vakarų pusėje bei Trečiajam Pasaulyje. Tokiais atvejais pagalbon ateina Tarptautinis Monetarinis Fondas, kuris savo paskolas susieja su griežtų ūkinių reformų reikalavimais. Jei tokios pat sąlygos būtų pritaikintos Lenkijoje, jos kompartijai bus duota proga aiškinti, kad reikia užmiršti visokias laisves, bet smarkiau dirbti. Panašiai būtų, jei dėl Lenkijos skolų būtų tariamasi su Brežnevu.

Už tat reikalingas toks planas, kuris ne tik padėtų Lenkijai ūkiškai atsistoti ant kojų, bet kartu verstų vyriausybę bendrauti su Solidarumo unija. Sovietai turėtų su tokiais planais nors ir nenoromis sutikti, nes priešingu atveju jų visas 'taikos priešpuolis' pasirodytų nevertas nė surūdyjusio cento. Už tas Europoje samprotaujama, kad Brežnevo-Reagano susitikimas nėra tokia bloga idėja, jei duotų laiko Lenkijai apsitvarkyti. Prasidedančių manevrų eiga gali daug ką išaiškinti.

APIE VADINAMŲ KARO NUSIKALTĖLIŲ TEISMUS

JAV vyriausybei paskyrus milijonus dolerių ir sudarius specialią investigacijų įstaigą, kurioje dirba net 50-ties asmenų štabas, investiguojama apie 260 žmonių JAV-se. Nerasta pagrindo kelti bylas apie 200 įtariamųjų, tačiau iškeltos bylos aštuoniolikai. Tos institucijos advokatai net buvo nuvykę už geležinės uždangos rinkti medžiagos iš ten gyvenančių žmo-

■ Iš kitos pusės

Jeigu gaunu kokią iškarpa iš mūsų laikraščių, tuojau išpėju iš kur ji. Vieną kartą tačiau suabejojau. Išvaizdos ji turėtų būti DRAUGO, bet turinys kvepėjo LAISVE ar VILNIM, štai ji:

"Paklausykime kas prabilo apie mūsų krašto gerovę. Nėra abejonės, kad šio krašto turtingoji - milijonierių - 'liaudis' pabudo, tarytum tie komunistiniai nuskriaustieji ir pažemintieji. Washingtono sostan atsisėdus naujam prezidentui - geriausiam jų draugui - staiga jie pradėjo 'šaudyti nuo šlaunies'."

Atėjęs valdžion Reaganas nebūtų žinojęs ką daryti, jei ne kai kurių bendrovių skelbimas ATLANTIC žurnale, kur tarp kitko siūloma sustabdyti 'socialinius bandymus':

"Manding, tai yra pirmas atsitikimas, kada didžiosios prekybos bendrovės padiktavo naujam prezidentui jo 'naują' programą. Žinoma, prezidentas su malonumu reikalavimus pradėjo pildyti."

Sunku prileisti, bet dar yra tokių ignorantų, kurie nežino, jog vadinamųjų 'socialinių bandymų' rezultatais yra pasipiktinę visų pirma ne pasiturintieji, bet dirbantieji, kurie savo akimis mato kas ir ką perka už maisto kuponus, kad nedarbas geriau apsimoka kaip darbas, kaip 'išsiskombinuojamos' įvairios stipendijos ar kitos pašalpos.: Nestebėtina, kad toks vaizdas nuo demokratų atitraukė ne tik tuos rinkikus, kurie tradiciniai už juos balsavo, bet ir daug demokratų atstovų dabar pasisako už tokių 'socialinių bandymų' apstabdymą. Jie tai tikrai nedarytų, jei tai būtų milijonierių išsigalvojimas, o ne populiarus tautos reikalavimas.

Nelabai rimtai atrodo ir to str. — DRAUGO vasario 24 d. vedamojo — forma. Prasideda jis kreipimusi "PONE PREZIDENTE", bet vėliau rašoma trečiuoju asmeniu: "jis (Reaganas) sudarė milijonierių... kabinetą". Antroje skiltyje vėl tiesioginiai kreipiamasi jau į biudžeto direktorių: "Gėda, pone Stockmanai, kad jūs tai ignoruojate..."

Čia gali būti dvi galimybės: 1. str. autorius J. Šoliūnas prileidžia, kad Baltieji Rūmai savo darbo dieną pradeda DRAUGO vedamojo skaitymu, arba 2.: — jis tokiu būdu — plius kelių įžymių laikraščių vardų paminėjimu — tikėjosi padaryti "žinovo" išpūdį vyr. redaktoriui. Liūdna, jei antroji prielaida pasirodytų teisinga. **vm**

nių ir ten esančių įstaigų. Keliavo ir gynybos advokatas, galėjęs perklausinėti liudininkus. Tarp iškeltų bylų yra bylos ir trims lietuviams. JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė politiniams reikalams, Aušra Zerr seka minimos įstaigos veiklą, palaiko ryšius su kitų tautybių atstovais, besirūpinančiais savo tautiečiais; daromos pastangos, kad kas iš lietuvių nekaltai nenukentėtų.

RYŠIAI SU VASARIO 16 GIMNAZIJA

PLB palaiko glaudžius ryšius su Vasario 16 gimnazija Vokietijoje. Gimnazijos direktorius J. Kavaliūnas savo atsiųstame Vyt. Kamantui rašte džiaugiasi,

kad po finansiškai sunkių 1980 metų atėjo palengvėjimas evangelikams paskyrus lietuvių gimnazijai 100,000 markių ir maždaug tiek pat paskyrus Vokietijos Vidaus reikalų ministerijai. Tai padės išlyginti susikaupusias skolas ir palengvins gauti naujų mokytojų. Bet gimnazijai nuolat reikalinga ir lietuvių parama. Liepos 3-5 dienomis bus antroji gimnazijos 30 metų jubiliejaus šventės dalis: į ją kviečia atvykti ir PLB valdybos pirmininka V. Kamantą.

WANTED OWNER OPERATOR

Originating out of Rhode Island, to New York, New Jersey with return loads to Points in Conn., Rhode Island & Mass. Permanent lease. To pull company trailers.

Call 401-231-1100

Ask for George

(12-18)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKI

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LŪKESČIO LŪKESČIŲ METAI

Kai žvelgi į mūsų tautos praeitį, tai prieš akis atsistoja begalės istorinių laikotarpių, kurie byloja, jog mūsų tautos kelias buvo daugiau klotas tragiškais ir skaudžiais išgyvenimais, pro kuriuos tik retkarčiais ilgų amžių grandinėje švystelėdavo giedresnės prošvaistės. O kai imi gilintis į Vytauto Didžiojo politinius siekimus ir išgyvenimus, tai ryškiai atsispindi lietuvių tautos sunkusis kovos kelias.

Lietuva Vytauto laikais buvo garsi ir stipri valstybė. Vytautas anais laikais savo kariniais ir politiniais sugebėjimais buvo žymiausiu Europos kariškiu. Jam mirus, bajorams nusigrėžus nuo lietuviškųjų reikalų ir susibičiuliavus su Lenkijos bajorija, Lietuvos reikalai ėmė silpnėti. Tasai silpnėjimas baigėsi Lietuvos padalinimu ir rusų okupacija. Svetimųjų rankų paruoštas padalinimas, vergija, be pasigailėjimo naikino Lietuvos ekonominį, kultūrinį ir visuomeninį darbą.

Po ilgų caristinės prispaudos metų pavergtoje mūsų tautoje brendo išsilaisvinimo mintis, kurią kėlė tuo metu lietuvių buvusios negausios šviesuomenės pajėgos. Lietuviškoji spauda buvo uždrausta, tačiau didelėmis pasiryžėlių pastangomis ją spausdino užsienyje, ir iš ten gabelo pavergton Lietuvon, kur ji ugdė laisvės mintį.

Nors ir žiauriai caro palikimai persekiojo knygnešius, bet vis tiek jie negalėjo palaužti mūsų tautos ryžtingo pasipriešinimo, noras turėti savąją raštiją ir švietimą. Daug lietuvių nukentėjo dėl gimtosios kalbos, lietuviško rašto, daug knygnešių buvo išsiųsta į Sibirą, kur ilgus metus juos pūdė kalėjimuose ir daugelis kalinamų mirė kankinio mirtimis.

Knygnešių kova ir aukos nebuvo veltui. Pirmojo pasaulinio karo metu lietuvių tautoje buvo pribrendusi ryžtinga mintis, radosi savanorių, kurie ėmėsi ginklo, kad Lietuva būtų laisva. Negausiomis jėgomis ir

sunkiomis sąlygomis buvo nugalėti visi sunkumai. Ant karo griuvėsių sukūrėme Lietuvos nepriklausomybę ir per 22 metus pasiekėm daugelį sričių aukštą lygį. O visa tai buvo pasiekta savomis jėgomis, sutelktu vieningu darbu.

Tačiau Lietuvos nepriklausomą gyvenimą nutraukė bolševikų okupantų jėga ir žiaurus teroras, kuris ir šiandien grasina viso pasaulio laisvei. Lietuva bolševikų jėgai negalėjo pasipriešinti, buvo persilpnė. Liko vienintelis ginklas — dvasinis pasipriešinimas. Tasai pasipriešinimas vyksta be pertraukos ir dabar Lietuvoje. Lietuvių tautos vaikai, kurie tik nepakluso okupantų, susilaukė tragiško likimo — mirtino sunaikinimo, į Sibirą trėmimo ir kalėjimuose pūdyimo...

Mes, pasitraukdami nuo bolševikų teroro pasirinkome benamiškumą ir išsikirstėme po platųjį pasaulį, palikę savo tėviškės žydinčius laukus, ošiančius miškus, gimtuosius namus ir artimuosius; pradėjome tremties gyvenimą Vokietijos griuvėsiuose. Daugelis tikėjome, kad greit po karo galėsime grįžti į savo mielą Tėvynę Lietuvą. Tačiau buvo tik beviltiškos svajonės...

Pasaulis pasidalino į du priešingus blokus. Ir štai jau praslinko tų lūkesčių daug metų, per kuriuos likome išblaškyti keliuose pasaulio kontinentuose. Šis laikotarpis yra tragiškas lietuvių tautos kovos laikotarpis. Mūsų tauta nenuilstamai vedė ir dabar veda žutbūtinę kovą dėl savo egzistencijos ir laisvės. Likusieji tėvynėje ekonomiškai suvargę, suskurdo ir nemato savo gyvenime geresnio pragiedrulio, bet vis vien jie tiki Lietuvos prisikėlimui.

Bolševikai likusius Tėvynėje kankinimais, trėmimais nori palaužti tautos pasipriešinimą. Didvyriški partizanų žygiai, o dabar laisvės kovotojų veikla byloja su koku nepaprastu ryžtu, karžygiškumu ir dra-

LIETUVIAI IR LENKAI

Ultimatumui bręstant

Vytautas Meškauskas

"Patys nūriausi atsiminimai apie S. Batoro universiteto lenkus studentus man yra likę iš 1938 metų pradžios, kada kai kurie jų talkino valdžios organams likviduojant Vilniuje lietuvių švietimo ir kultūrinius židinius. Kai prieš pat įteikimą (ar jau įteikus) Lietuvai liūdno atminties ultimatumo atvyko į Vilnių lenkų maršalas Rydz Smigly ir savo kalba — šovinistiniu kurstymu prieš Nepriklausomą Lietuvą įaudrino minią, lenkų studentai, apsiginklavę lazdomis ir šaukdami: "Į Kauną, į Kauną", siautėjo Vilniuje, daužydami lietuviškų įstaigų, organizacijų langus". Gražutė Šlapelytė-Sirutienė DRAUGE.

1938 m. sausio mėn. vėl prasidėjo Lietuvos-Lenkijos neoficialios derybos dėl oficialių derybų. Ir šį kartą kaip kelis sykius anksčiau per privačius asmenis: kretingiškį grafą Aleksandrą Tiškevičių, jo sūnų Stanislovą, gyvenantį Varšuvoje, ir dekaną V. Mironą, vyr. kariuomenės kapelioną ir prezidento Smetonos patikėtinį. Susitikę Kretingoje jie sutarė, kad reikėtų sudaryti komisiją negalutinai nustatyti Lietuvos ir Lenkijos sienos klausimui spręsti. Jos darbas turėjo padėti užmegsti diplomatinis santykius. S. Tiškevičius garantavo įtikinsias Varšuvą tokią formuluotę priimti. Mirono - Tiškevičių pasikalbėjimai buvo svarstomi vasario 25 d. užs. reik. ministerijoje, dalyvaujant Lozoraičiui, Urbšui, Bizauskui, Balučui ir P. Klimui. Paskutiniajam pavesta išsiaiškinti padėtį ir sužinoti, ko siekia Lenkija ir kaip ji mano spręsti Vilniaus klausimą.

Sekančią dieną buvo sušauktas posėdis prezidentūroje. Jame be paties prezidento dalyvavo S. Lozoraitis, B. Balutis, Urbšys ir ėjęs ministro pirmininko pareigas susisiekimo min. J. Stanišauskis. Pagal esančią Centriniam Valstybės Archyve pro memoria, rašytą S. Lozoraičio, jis nušvietęs politinę konsteliaciją, akcentavęs padėtį Klaipėdoje, jos svarbą Lietuvai ir pabrėžęs, kad reiktų su-

sumu jie priešinosi bolševikiniam teroriui.

Visa tai ir visos mūsų tautos lūkesčių lūkesčiai dar labiau mus įgalina susimąstyti ir dar giliau sąmonintis dėl Lietuvos laisvės.

J. Miškinis

stiprinti savo pozicijas, sudarant nepuolimo sutartis su Lenkija ir Vokietija. Jo nuomone reikėtų pradėti kontaktus tarp Mirono ir S. Tiškevičiaus, testai tarpininkaujant P. Klimui. A. Smetona — pagal tarybinę istorikę Žepkaitę — atkirtęs nematęs jokio ryšio tarp Klaipėdos ir santykių su Vokietija, bet tuomet esą geriau kalbėtis su pačiu ponu, negu jo bernu". Su Lenkija negali būti nė kalbos dėl lietuvių persekiojimo Vilniaus krašte, ypač sustiprėjusio po to, kai jis pats savo kalboje sutikęs su Lenkija ieškoti modus vivendi. Lenkijos valdovai turėtų pirma sudaryti tinkamą politinę atmosferą.

Kovo 1 d. A. Tiškevičius pranešė Lozoraičiui, kad jo sūnus laukia Gdanske ir prašo pranešti, kur ir kada bus pradėtos derybos. Lozoraitis atsakė, kad to pranešti jis negalys. Deryboms esanti netinkama atmosfera, nes padėtis Vilniuje ne kiek negerėja. Penkias dienas Gdanske laukusi F. Charvato vadovaujama delegacija grįžo į Varšuvą.

Kovo 11 d. naktį mūsų pasienietis nušovė Lenkijos pasienio korpo kareivį S. Serafiną, perėjusį Lietuvos sieną prie Transinko kaimo, Alytaus aps. Tokie incidentai nebuvo naujiena. Nuo 1927 m. įvyko 78 susišaudymai, kuriuose žuvo 7 mūsų policininkai. Pagal nusistovėjusią tvarką incidentą spręsti turėjo susitikti aukštesni pareigūnai, bet šį kartą lenkų KOP 210 batalijono vadas į sutartą pasimatymą Varėnoje neatvyko. Lenkai tik pareiškė, kad jų kareivis sieną perėjo netyčia. Kovo 14 d. rytą Lozoraičiui paskambino iš Talino mūsų pasiuntinys B. Dailydė, kad incidentą svarstanti Lenkijos vyriausybė, kuri apie tai informavusi Estijos pasiuntinybę Varšuvoje.

Tos pačios dienos vakare A. Smetona, Stanišauskis ir Lozoraitis sutarė pasiūlyti Lenkijos vyriausybei pa-

skirti įgaliotinius incidentui iširti ir pradėti derybas sudaryti 'tokią padėtį, kuri užkirstų kelią incidentams administracijos linijoje'. Tą patį vakarą ministerių kabineto posėdyje priimta santūresnė formulė: "susitarti dėl priemonių tokiems incidentams likviduoti." 22 val. 15 min. kabineto nutarimas telefonu perduotas B. Dailydei, pavedant jam pranešti Lenkijos pasiuntiniui Taline V. Pzesmickiui. Pastarasis tą pasiūlymą perdavė Varšuvai kovo 15 d.

Kovo 14 d. užsienio reikalų ministerija išsiuntinėjo telegramas paseiuntiniams Anglijoje, Prancūzijoje ir Italijoje, pavesdama informuoti apie padėtį ir prašyti tų kraštų vyriausybės nuraminti Lenkiją. Urbšys Kaune pasiūkęs tų valstybių pasiuntinius sekančią dieną jiems pranešė, kad Lietuva sutinkanti perduoti incidentą svarstyti tuo reikalu sudarytai komisijai.

Kovo 16 d. įgalloto ministerio Romoje V. Čarneckio pranešimu, jam Lenkijos ambasados patarėjas Zavisza aiškines, kad Lenkija Lietuvos pasiūlymo nepriimsianti, nes tuo atveju viskas liktų po senovei, todėl jo vyriausybė bandysianti naują būdą klausimą išspręsti 'greitai ir integraliai'.

Kovo 17 d. apsvarsčius padėtį prezidentūroje ir vėliau ministerių kabinete buvo pasiūsta instrukcija pasiuntiniui Paryžiuje P. Klimui pranešti Lenkijos ambasadoriui, kad "Lietuvos vyriausybė yra pasiryžusi pavesti kuriam nors savo diplomatų sueiti į kontaktą su Lenkijos vyriausybės nurodytu diplomatu tikslu išsiaiškinti padėtį tarp abiejų valstybių". Klimas tai padarė tos pačios dienos 19 valandą. Kauno kareivinėse kariūnas aspirantas V. Meškauskas pradėjo kimšti šovinius į sunkiųjų kulkosvaidžių juostas.

Kitame numeryje: Tuo laiku Lenkijoje...

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

SPAUDA VEIKLOS PAGRINDAS

Emilija Čekienė

Tautinės Sąjungos veikla, kaip žinome, apima plačius veiklos barus. Politinėje srityje didžiųjų valstybių šiuo metu vadovaujamas politinės istorijos ratas, į kurį ir mes netiesioginiai esame įtraukti, iki šiol buvo taip sumaigyta ir jo neigiamos politinės įtakos dideliu tempu brovėsi ir į mūsų tarpą. Tautinės Sąjunga politiniu požiūriu daugiausia veikia per Amerikos Lietuvių Tarybą ir Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, deleguodama savo atstovus, o taip pat ir asmeniškų ALT S-gos narių kontaktų su Amerikos politikais bei dalyvavimu jų partijose kontaktų progomis.

Anksčiau adv. Antanas Olis buvo įgijęs didelio orumo JAV politiniuose sluoksniuose. Sugebėjo ir nesigailėjo tą visą svorį panaudoti Lietuvos ir lietuvių naudai, mokėjo į Lietuvos laisvės bylą įjungti įtakingus JAV politikus. Jis pasižymėjo ta didele politiko dorybe — būti tolerantu kitų pažiūroms, sugebėjo bendrai dirbti su kitaip galvojančiais, neprarasdamas tačiau ryžtingumo pravedant ir savo sumanymus. Tokį didelį pasitikėjimą A. Olis turėjo respublikonų partijoje.

Vėliau aktyviai pasireiškė Vytautas Abraitis ir Eugenijus Bartkus, kurie ne kartą kėlė Pabaltijo klausimus respublikonų partijos suvažiavimuose. 1964 m. Philadelphijoje nustatant respublikonų partijos programą, Pabaltijo klausimą sėkmingai referavo V. Abraitis. Rašau sėkmingai, nes tas pranešimas ir įnešta rezoliucija, kaip pranešė JAV to laiko spauda, susilaukė gyvų diskusijų, ovacijų ir pritarimo, iš kurių pirmasis paprašė balso buvęs prezidentas E. Eisenhoweris ir pritarė tų kraštų išlaisvinimui vadovaujantis žmogiškosios lygybės principu. Tais pat metais V. Abraitis ir E. Bartkus San Francisco mieste, Kalifornijoje, gavę taip pat daug progų iškelti Lietuvos ir bendrai Pabaltijo klausimą. O praeituose JAV prezidento rinkimuose ypač pasižymėjo Liucija Mažeikienė su vyru Antanu Mažeika, ALT S-gos pirmininku Los Angeles, Kalifornijoje. Ir tie visi čia suminėti asmenys buvę ALT S-gos pirmininkais. Čia neįmanoma suminėti visų ir įvairiose vietose pasireiškusių asmeniškų žygių, bet jų netrūksta, tik apie juos kartais negreit išgirstam dėl jų pačių kuklumo. Skaitydami JAV prezidento R. Reagan pasisakymą apie Sovietų Sąjungos siekiamus tikslus užvaldyti pasaulį ne-

siskaitant su jokiais žmogaus teisėmis matome, kad mes neklydome skelbdami pasauliui apie mūsų tautos priešą — sovietinį Lietuvos okupantą ir jo siekimus.

Čia tenka prisiminti, kad ALT S-gos nariai aktyviai dalyvauja ir kitose įvairiose organizacijose ir nuoširdžiai bei tolerantiškai, kaip ir mūsų pirmtakai, atlieka jiems patikėtas pareigas ir talkina kitiems įvairiais organizaciniais įsipaigojimais. Ne kiekvienas gali atlikti visus bet kokius darbus, bet kiekvienas gali ir turi pasitarnauti naudingsiems lietuviybės darbams savo aplinkoje ir savo gyvenamam laike, kad iš bendrų mūsų veiklos darbų susidarytų tautinės veiklos veidas, atvaizduojantis mūsų pastangų vieningumą ir ryžtą siekiant Lietuvai laisvės ir kūriant kultūrinę vertybę. Čia ir yra mūsų veiklos pagrindinis ramstis.

Be šių čia paminėtų ALT S-gos narių judančių veiklos darbų, įvairių suvažiavimų, švenčių minėjimų, čia prisiminkim tik keletą, bet gilų pėdsaką paliekančių lietuvių tautos istorijai darbų, nepraeinančių, nedingstančių kartu su mumis. Tai trys dideli istoriniai veikalai: "Antano Smetonos monografija", "Tautinės minties kelis" ir anglų kalba "Lithuania 700 Years", kurios per vienuolika metų išėjo jau 5-ji laida. Apie naują laidą paskelbus, kai kas netikėjo, jog tiek daug išplatinta, nes I-ji laida buvo 1500 egz., II-ji 1000 egz. ir taip toliau, bet labai nustebo, kai pamatė, kaip visos Amerikos įvairiose bibliotekose ir kolegijose randasi šis veikalas. O kiek dar kituose kraštuose. Po pirmos laidos pakilią nuotaiką ir entuziazmą kėlė ateina užsakymai iš visų kraštų ir ypač džiugino užsakymai studentų, ieškančių savo tautybės šaknų. Tai mūsų visų sutelktinėmis pastangomis atsirado nenykstantis paminklas tautos, kuri praeityje pergyveno šviesias ir niūrias dienas ir, kuri dabar pateko į pačias tamsiausias savo istorijos ūkanas.

Be to, buvo išleista LNF pastangomis ir daugumoj tautinės minties žmonių aukomis "Laisvės kovų dainos", tuo įamžinant lietuvių drąsą rezistenciją sovietiniam pavergėjui. Visi čia minėti didieji leidiniai, tai dovana kraštui, kurį vėl kada apglėbs skaidri šviesa ir kuriame jo savininkas galės vėl kvėpuoti pilna krūtine laisvės ir savo žemės oru. Tai dovana kraštui, kurio vardas — Lietuva. Tai įvyko ilgo, kantraus ir pil-

ko, kasdieninio darbo autorių, bendradarbių bei rėmėjų dėka.

Kad tautinės minties žmonės, gyvendami įvairiuose kraštuose tiek daug prisidėjo prie veiklos praeityje ir iki šių dienų, tai todėl, kad mus visus jungia lietuviška spauda, o šiuo atveju — tautinės minties laikraštis DIRVA. Ji ir 65 m. slenkstį peržengus objektyviai informuoja visuomenę apie tautos praeitį, vaizduoja viso pasaulio ir išeivijos lietuvių veiklos bei gyvenimo dabartinį, tiesia kelius į ateitį ir informuoja apie Lietuvos okupanto tikrąjį klastingą veidą.

Kalbant apie dabartinę mūsų išeivijos spaudą, žinome, kad jos pagrindinis uždavinys yra palaikyti tautinę gyvybę, žadinti meilę savam kraštui, formuoti tautinę sąmonę ir svarbiausia organizuoti kovą už Lietuvos išsilaisvinimą. Mes, tautinės srovės žmonės dirbame tam, kad būtų atlikti darbai ne vien savo ideologijai, bet ir visai lietuvių visuomenei naudingi ir prasmingi darbai, turį plačią apimtį, ypač turėdami laikraštį DIRVA, kuri mus visus jungia ir apie mūsų atliekamus darbu bei žygius informuoja lietuvius, nežiūrint kur jie begyventų.

Ko vienas ar antras nepastebi, tai sutartinėmis įvairių bendradarbių jėgomis visuomet aiškiau gali

spauda parodyti, kas darytina ir ko vengtina tų pačių idealų siekiant. Kaip jau nuolat kartojame apie spaudos nuopelnus ir jos didelę atsakomybę, šiuo metu tenka pažymėti, kad mūsų organizacijos nepalaiko didesnio ryšio su savo spauda, idant jų veikla be spaudos nepranyktų iš visuomenės dėmesio ir įvertinimo. Gyvom ir aktyviai veikiančiomis organizacijomis juk laikome tas, kurių vardus ir jų darbus dažniau matome spaudoje, kurios atsiremia į mūsų tautos pagrindinius tautinius lūkesčius — laisvės atgavimą ir lietuviybės jaunoje kartoje ugdymą.

Tačiau, lietuviškas žodis, mūsų kultūros nešėjas, įvairiais istorijos laikotarpiais, kaip senojoje imigracijoje taip ir dabar spaudos ir organizacijų pagalba lengvai pasiekė tūkstančius tautiečių, bet iš čia mokslus baigusio jaunimo šimtų tik vienetais pasireiškia lietuvišku idealizmu, perimdami vyresniųjų pradėtą darbą. Sakoma, istorija kartojasi. Štai ir anais laikais jau dr. Vincas Kudirka sielojosi:

"Išskyrus labai, labai mažą skaičių mūsų inteligentų, tikrai besirūpinančių savo tėvynės reikalais, kurie nesigaili nei darbo, nei paskutinio skatiko jos laibui, — visi kiti "inteligentai" lyg ledais apkrovę savo krūtines, idant kartais atminus Lietuvą, nesuplaktų širdys. O jeigu retkarčiais kas ją ir atsimenta ir primeta skatiką jos "labui", tai su tokia sąlyga, kad jam už tai, lyg turguje, būtų atlyginta."

Ar jau turite vertingą, gerai dokumentuotą veikalą apie tautininkų veiklą Lietuvoje ir išeivijoje

TAUTINĖS MINTIES KELIU

Redagavo prof. JONAS PUZINAS ir JONAS P. PALUKAITIS. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. 416 psl. kietais viršeliais. Kaina 12.50 dol.

J. Puzinas rašo "Lietuvių tautinės sąmonės raida ir tautinės srovės susidarymo pradmenys"; dr. J. Jakštas — "Tautos pažangos partijos — lietuvių tautininkų sąjungos istorijos bruožai 1916-1940"; Jonas P. Palukaitis — "Tautinės srovės periodika" ir daug kitų straipsnių apie tautininkus.

Knyga gaunama Dirvoje ir ALT S-gos skyriuose.

— — — — — I Š K I R P T I — — — — —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 12.50 dol. ir prašau man atsiųsti "Tautinės minties keliu".

Pavardė ir vardas

Adresas

Panašias mintis kartoja ir neseniai iš Maskvos pavergtos tėvynės atvykęs rezistentas Vladas Šakalys iš savo dabartinio patyrimo okupuotoj Lietuvoje.

TORONTO

KVIEČIA Į SUSIPAŽINIMĄ

Toronte jau visa eilė metų, vieno pasišventusio mūsų tautiečio dėka, yra leidžiamas anglų kalba mėnesinis laikraštis SPEAK UP. Likiminėje mūsų kovoje už Lietuvos laisvę, šis leidinys be kompromisų stovi pirmose kovos linijose. Nereikia mums priminti nė aiškinti didžiausio ir reikšmingiausio spaudos ginklo galybę. Juo privalome rūpintis visi: nuo jaunuolio iki žilagalvio senelio.

Jeigu prabočiai šiandien į mus prabilų, štai ką jie pasakytų: "Šalia linksmybių, kurias čia jūs sau leidžiate, nepamirškite paties svarbiausio — savosios garbingos praeities, prigimties ir duoto švento prisaiikos žodžio savo tėvų žemei. Būkite verti savo senolių, knygnešių, laisvės kovotojų, partizanų vardo ir eikite jų pramintais takais. Jūsų tėvų žemė tebekraujuoja grandinėmis surakinta, skausmo išvagotu veidu, atsigręžusi į jus, šaukiasi jūsų pagalbos".

Kovo mėn. 28 d. LN Karaliaus Vytauto menėje šiuo reikalu rengiamas įdomus SUSIPAŽINIMO VAKARAS, kuriame dalyvauja visa eilė iškiliausių šios kolonijos visuomenininkų. Programa: Hamiltono "Aukuras" sekstetas "Daina", vakarienė su vynu, sveikinimai ir kt. Pagrindinę paskaitą skaitys Lietuvos disidentas dr. A. ŠTROMAS, kuris specialiai atvyksta iš Anglijos į šį pobūvį.

Toronto lietuvių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Malonėkite įsigyti pakvietimus nedelsdami iš anksto Lietuvių Namuose, tel. 532-3311, T. Stanulis — 231-4937, S. Varanka — 534-9127, V. Kulnys — 769-1266.

A. Lukošius

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CUSTODIAN COUPLE

Full time position in one of Shaker Hts. most desirable condominiums. Must be capable of yard and building maintenance. Lovely 1-bedroom suite and good pay. Please call Mr. Millar:

464-9150 Days

731-4223 Eves. & Sun.

L. M. GUNDERSEN COMPANY

Part time jobs available. Must be 55 years, plus, energetic will due. Outreach Work in St. Anne's area for senior citizens, Mon. to Fri. 9 to 1 p.m. Benefits. Call MIKE DOMER at 215-426-7718 9 to 4 p.m. weekdays. (12-14)

DOVYDĖNAS NORI PRALENKTI DOVYDĖNĄ

Draugiškas Vyt. Alanto pokalbis su Liudu Dovydėnu,
jo 75 metų amžiaus proga

— Kiekvieno rašytojo jaunystėje, gal net, sakyčiau, vaikystėje yra toks momentas ar aplinkybė, kuri paskatina tapti rašytoju. Kas nulėmė jus skirti savo gyvenimą plunksnai?

— Momento nesugriebiu. Gegužinę, mano supratimu svarbią, 1920 metų vasarą aprašiau "Vienybėje". Vėliau Čedasuose šv. Petro ir Povilo atlaiduose rusas Oleininkovas išrovė pusę barzdos Kalačiovui. Plačiai aprašiau, pamokslą pažėriau: nevalia rauti barzdas ypač šv. Petro ir Povilo atlaiduose. Pasiunčiau "Lietuvos Aidui", berods, 1922 metais. Neįdėjo. Nusivyliau. Ilgai nerašiau. Vėliau nutariau: gyvenimas įdomus kaip gi neaprašysi.

Emiausi rašyti į didelę knygą lyg ir dienoraštį. Berods, kažkur dar guli ta stambi knyga. Keli šimtai puslapių prozos, eilėraščių, monologų ir kitokios žaliavos. Įpratau stebėti — rinkti, ką derėtų užrašyti. Ir taip nejučiomis užsiverčiau rašto našta. Sunkią, neat-sikratomą.

— Koks lietuvis ar kita-tautis rašytojas jums pada-rė didžiausios įtakos?

— Kalendoriuje radęs "Anykščių šilėlių" beveik mintinai išmokau. Pradžios mokyklos mokytojas Antanas Tamošaitis (vėliau profesorius, ministras) dažnai ateidavo po pamokų. Kartą rado mane namuose skaitant Dobilo "Blūdą". Mokykloje Antanas Tamošaitis mus kietai mokė skaityti. "Išmoksit skaityti — turėsit raktą į visą gyvenimą. Iš "Blūdo" Tamošaitis pats garsiai paskaitė keletą puslapių ir ėmė aiškinti, ką tasai "Blūdas" reiškia. Maža esą knygą skaityti, tikino Tamošaitis, knygą reikia mylėti, skaityti lėtai, pagalvojant: kodėl taip, kam taip? Kas tie žmonės ir daiktai pasauly ir kny-gose?

Kai kuris šioje šalyje ir universitetus perbrides nesiryžta išmokti skaityti.

Daug skaičiau ir skaitau. Donelaitis, Krėvė, Vaižgantas, Pietaris, vyskupas Valančius, Simas Daukantas.

Prasilaužęs rusų kalbon, skaičiau Čechovą, Turgenevą. Keletą kartų perskaičiau Lermontovą, kurį laiką žymiausiu rusų poetu.

— Ar, jūsų nuomone, literatūra yra pašaukta kam nors tarnauti, sakysime, tautai ar kuriai pasaulėžiūrai, ar ji kuriama prisiliekant teorijos "menas dėl meno", atseit, "literatūra dėl literatūros"? Žodžiu, koks yra jūsų meno credo?

— Literatūra, jeigu jinau kūrybinga, netarnauja. Erdviau kalbant, kūrybai netenka tarnauti, kūryba valdo. Donelaitis eilėmis mokė savo mažą parapiją. Dabar Donelaitis viso pasaulio nuosavybė. Išėjęs iš parapijinių aptvėrimų Donelaitis nebemoko. Jis tapo tai, kuo turi būti kūryba — lietuvių būtis, sielos veidrodžiu.

Prie Nemuno, Volgos literatūra pašaukta pagal tiją, pagal bizūną. Ir laisvam krašte kai kas bando ir prisišaukia literatūrą tarnybon. Kūryba pati ateina, kur ji randa nutekėjimą.

Regim ir šioje šalyje virtusią prekybos-pelno tikslu. Dažnai pelno dydžiu matuojama literatūros vertė. Bet ir tokiose pelno ir kūrybos grumtynėse gimsta talentai, nemiršta kūryba, atsiranda skaitytojų, skiriančių grūdus nuo pelų.

Išėivijos literatūros darbuotojai esame sala, apsupta prekybos-pelno vandenyno. Sala tirpsta — skaitytojais mažėja, domėjimasis raštu skursta po abejingumo miline. Gal netoli diena, salos derlių perkelsim ten, kur jos vieta, Lietuvon.

Tik mes, lietuviai, pagal pajėgumą — talentus, parašysim lietuvišką kūrybą. Štai kur šuva pakastas!

— Mirus rašytojui Petrėnui, sveikas rašei Dirvoje, kad, atvykę Amerikon, jūs abu labai plačiai diskutavote kas darytina, kad lietuvis rašytojas galėtų gauti Nobelio premiją. Ar, jūsų nuomone, mes, lietuviai, turime žūtbūt brautis į "plačiuosius vandenius", ar ramiai kūrybiškai darbuotis savo darže ir puoselėti savo tautinės kultūros gėles, kuriomis panorėtų pasigrožėti ir kaimynai be jokios mūsų pasiūlos?

— Juozas Petrėnas arčiau pažino poetą Jurgį Baltrušaitį. Redaguojant "Lietuvių kelią" Brooklyne, visi trys: Juozas Petrėnas, Henrikas Blazas ir aš ilgas valandas šnekėdavom, ką dėti

laikraštini, kokių raštų kur surasti? Petrėnas kartą ėmė pasakoti, girdi, būtų įdomu parašyti, kaip poetas Baltrušaitis prasilenkė su Nobelio premija. Diskusijų nebuvo, planų tada dar neklojom kaip sugriebti Nobelio premiją. Ir tada ir dabar manau: o gi ir mes ne iš kitokio molio. Tada visi trys sutarėm, kad be veikalų, reikia ir kelią grįsti į Nobelio šlovę ir kišenę.

Jurgis Baltrušaitis skandinavų tautoms buvo pažįstamas, ir savo kūryba, ir daug veikalų išvertęs į rusų kalbą. Kurį laiką Baltrušaitis gyvenęs Švedijoje. Į Nobelio premiją Baltrušaitį patylomis bandė įpiršti net rusų rašytojai, bet abejingas premijoms įsipiršimui Baltrušaitis nedaręs jokių pastangų. Baltrušaičio poezijos iš rusų kalbos jau būvę išversta į vokiečių, anglų kalbas. Derėję išleisti Baltrušaičio poezijos rinktinę į vokiečių kalbą, švedams, norvegams prieinamesnė. Petrėno manymu, mūsų menkavertiškumo, gal net žioplumo būvę perdaug. Gal tai ir Baltrušaitį paveikė. Kaunan atvykęs rusų poetas Balmont'as, emigrantas, kartą pasakęs, lietuviai su Baltrušaičiu galėję būti pirmieji iš Pabaltijo Nobelio premija apdovantoti. Petrėnui mirus ir prašant pluoštą atsiminimų, atgijo sena šneka apie Baltrušaitį, tylų, savyje užsida-rusį, didelį poetą.

Kai jau išibėgėjom apie Nobelį, minėtina neataušusi Czeslaw Milosz (Česlavo Milašiaus) Nobelio premija. Teko jį pažinti šviesos-Santaros suvažiavime Soduose. Kaip jau žinoma, Milosz kandidatūrą tvirtai parėmė lietuviai, latviai, estai. Ir Lenkijos darbininkų streikai, dera spėti, bus kritė ant svarstyklių, iš kelių dešimtų kandidatų parenkant Czeslaw Milosz.

— Česlovą Milašių pagimdė lietuviška žemė, tas pats molis, bet jis paliko Lietuvą, šetėinius, sodybą prie Kėdainių, ir daug pasaulio apkeliavo. Vilniuje mokslą sėmęs, dabar gal mums, lietuviams ir Lietuvai, gali būti Nobelio premija artimas, kaip ir Lenkijai, kurios kalba paskelbė pasauliui savo kūrybą.

— Jeigu Adomas Micke-

Rašytojas Liudas Dovydenas

vičius "Pone Tade" pirma eilute pragydo: "Litva, ojczyna moja", Czeslaw Milosz kur kas ilgesne distancija atsitolina nuo Lietuvos. Jis myli Trakus, žaliuosius ežerus, Jašūnus! Kaip jis prisipažįsta, jam tai magiški vardai. Bet tai nostalgiskas paplasnojimas viršum jaunystės laukų. Bet tai jau nuskendusios šalies giliose jūrose. Czeslaw Milosz randa giminystę su Oskaru Milašium, gimusiu istorinėje Lietuvoje, dabartinėje Gudijoje. Kokia kraujo giminystė, palikim istorijai. Savaip įdomi, bet kokia skirtinga Oskaro Milašiaus giminystė su Czeslaw Milosz. Pasaulio garso poetas Oskaras Milašius, Paryžiuje gyvendamas, lyg iš aukštybių suranda savo tautos šaknis, prisiriša, pamilsta Lietuvą, ir stoja nelygion kovon su Lenkija, su jos užmačiomis. Czeslaw Milosz, nuo Kėdainių, nuvyksta Vilniun mokslo semtis. Tada, kai žandaras Bocianskis su vienu atakliausiu lietuvių persekotoju arkivyskupu Jalbzykowskiu sujungia rankas, muštynėmis išveja į gatvę mokinius, vaikų prieglaudo-se mušami vaikai už lietuvišką žodį. Bažnyčioje išdrįsę melstis lietuvišku žodžiu Bocianskio žandarų ir arkivyskupo Jalbzykowskiu pasėkėjų mušami altorių šelėlyje. Paklauskit vilniečius šiandien. Jeigu juoda spalva pavaizduotum blogį, fanatizmą, juoda spalva turi bū-

ti tiršta, kalbant apie žandarą ir tikėjimo dignitorių Vilniuje.

Kovas, žandaro ir arkivyskupo suderintus lietuvių kankinimus matė ir girdėjo įžymusis poetas Paryžiuje Czeslaw Milosz, giminė Oskaras Miišius — jau nebe Milosz. — Ir jis kovojo rūsčiai ir atvirai prieš arkivyskupą ir žandarą, Vilnių pavertusius lietuvių kalėjimu. Tai rūsti praeitis...

Tolokai į lankas nusibeldžiau. Tikėkim, kad naujas želigovskis ar Bocianskis su Jalbzykowskiu nebeatgims. Tikėkime. Daina bus kita. Reikia labai daug tikėjimo. Kai tokia tikrovė.

Lietuviška žemė išaugino Czeslaw Milosz. Tai imkim ir patikėkim kad ir rytojaus dienoje Lietuvos derli žemė pagimdys dar nė vieną, kuris pasipuikuos: "Buvau ir aš Nobelio mugėje."

— Mūsųose nėra nusistovėjus nuomonė dėl išėivijos ir okupuotos Lietuvos literatūros. Vieni galvoja mus turint dvi literatūras, kiti mano, kad abi tos literatūros susiliejančios į vieną lietuvių literatūros srovę. Kokia jūsų nuomonė?

— Gal ir nesukim galvos dėl nusistovėjimų. Turim uždavinį — mūsų literatūros ugdymo ir čia, išėivijoje ir tėvynėje. Uždaviniai be pavyzdžio mūsų kultūros istorijoje. Lemtis ar pasaulinio masto nusikaltėliai at- (Nukelta į 6 psl.)

Dovydenas

(Atkelta iš 5 psl.)

vijo čia, kur jau radom įsišaknijusius ankstyvesnius ateivius. Jie rašė, dainavo, draugijas telkė, Suktinį šoko. Tai buvo mums, naujiesiems, didelė laimė nelaimėje. Mane stebina klausimas: dvi ar viena literatūra? Dera klausti: gimsta ten, prie Nemuno talentai, naudojasi protingai laisve išėivija?

Čia lengva nušaukti propagandą, parsidavimu, prisitaikymu. Ir tai tiesa. Bet ir mums pats metas pačias okupacines šaknis tėvynėje arčiau, giliau pažinti: kaip rašytojai prasiveržia pro cenzūros tvėnkinį, ką jie kalba eilutėmis, ką jie byloja tarp eilučių. Tai didelis uždavinys.

Mes gerokai pavėlom į rašto-kūrybos laukus. Kai Tolminkiemyje gal jis pats, Donelaitis, nespėliojo, kokiu balsu prabilo "Metai" ir kiti raštai. Ir nutilo raštas viduramžinio tamsumo prislėgtas ilgiems metams. Kol Mažvydas pašaukė imti ir skaityti. Vėliau patekėjo "Aušra", nuaidėjo "Varpas". Mes tapom raštu laisvę atsikovojoji tauta ir valstybė. Per kelias dešimtis metų prakaito nespėdami nuo kaktos nubraukti, sukūrėm raštą-literatūrą. Pasivijom. Kai kuriuos pralenkėm. Nebijokim išpareigoti: kultūros pasaulyje ir mes jau turime pasaulinę literatūrą.

Vengrai, išsivertę Putino-Mykolaičio "Altorių šešelyje", įžymiųjų kritikų balsu sutarė, kad tik mažos tautos kalbos ribos savo laiku neleido įvertinti romanui, kuris esąs pačių didžiųjų prozos kūrėjų lygyje. Taip kalba, rašo apie mūsų prozą. Mūsų raštai jau išversti į kelias dešimtis kalbų ir toliau tas ratas plėsis. Ir čia mažiau rietenų dėl rietenų, mažiau politinių tampymų už partinių atlapų, — ir čia šoktelės išėivijos literatūra, kuri savo laiku susivienys Lietuvoje.

— Kiekvieno rašytojo kūryboje vėrauja tam tikros idėjos, sakėčiau, tęsiasi tam tikras idėjinis siūlas. Kaip jūs nusakytumėt savo kūrybos leitmotyvinius bruožus?

— Lenktinuoti su Liudu Dovydenu ir jį pralenkti.

— Kokį savo veikalą (ar veikalus) jūs laikote būdingiausiu savo kūrybai?

— Kurį vis dar tikiuosi parašyti.

— Jei jūs pradėtumėt rašytojo karjerą dabar, po 75 metų, kaip ir nuo ko pradėtumėt?

— Rašytojas, dargi lietuvis, negali svajoti apie rašytojo karjerą. Ir kokiam velniui rašytojo karjera! Per septynias dešimt pen-

Aleksandras Vakselis

Aleksandras Vakselis sukaktuvininkas

Aleksandras Vakselis, žinomas visuomenininkas, gimęs 1915 m. gruodžio 8 d., Veliuonos valsčiuje, Kauno apskr. 1980 m. gruodžio 8 d. peržengė 65 metų amžiaus slenkstį, kada vis žengiamo pirmyn, bet kartais nuo karto nebevengiame pažvelgti atgal ir pagalvoti, ar buvo eita prasmingu keliu, ar viskas atlikta, kas buvo įmanoma nuveikti šiose gyvenimo sąlygose, ar pakankama duoklė atiduota tėvynei ir išėivijai siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

kerius metus, vagiliaudamas laiką, bandžiau rašyti. Ir tebebandau. Karjera man visada atsiduoda prakaituotais pavalkais. Viena yra tikra, tai mokymasis iš klaidų. Kur čia karjera!

— Paskutinis ir labai jau įsisenėjęs klausimas mūsų pokalbiuose su rašytojais: kokie jūsų ateities planai?

— Apginti žmonos gėles, krokusus, tulpes, lelijas nuo zuikių. Vis dar nepasisėka. Žiemą zuikių ant sniego nešaudys, o pavasarį jie išgudrėja pasislėpti. Tai pirmas planas.

Antras planas: nugirdyti balandžius. Daržinėje, kur visokio gero ir ne visai gero laužo krūvos, automobilis, kelios knygų spintos, neįmanoma išguiti įsiveisusių balandžių. Kasgi šaudo po stogais balandžius? Atsiminiau, vaikystėje degtinėje mirkytais žirniai lesindavo kaimynas, į svečius atsilankiusius balandžius. Siūlau kaimynams, nenori. Lengva nugirdyti balandžius, bet kur juos dėsi girtus?

Trečias, beveik neįvykdomas šis planas: žiemai prisikirsti sausuolių-malkų, kai šildymo aliejus brangsta kas pusdienis. Kai sugriebiu laiko nuo visokių planų, bandau kai ką parašyti.

Jubilatas baigė Jurbarko gimnaziją ir 1938 metais Karo mokyklą. Nedaug laiko jam buvo likimo lemta gyventi nepriklausomoje Lietuvoje, kurią 1940 m. okupavo Sovietų Sąjunga ir pradėjo vykdyti raudonąjį terorą visame krašte. Ir taip tikrai 1949 metais, kovo mėnesį jis vėl tvirtai atsistojo ant laisvos žemės kranto JAV-se New Yorke.

A. Vakseliui sunku būtų suskaičiuoti savo įmintus pėdsakus išėivijos lietuvių visuomeninėje veikloje, į kurią jis įsijungė nuo pat atvykimo į šį kraštą dienų, pirmiausia įstojęs nariu į ankstesnės lietuvių imigracijos 1903 m. įkurta Lietuvių Atletų klubą Brooklyne, N. Y. ir ėjo įvairias pareigas 12 metų išbuvęs pirminku. Taip pat jis buvo Lietuvių sporto sąjungos pirminku, o 1954 m. centro valdybos paskirtas Rytų Apygardos sporto vadovu ir tas pareigas ėjo virš 12 metų.

New Yorke įsisteigus Lietuvių Bendruomenei A. Vakselis įsijungė į aktyvius narius, ėjo įvairias pareigas ir paskutiniu laiku jau 12 metų yra LB Apygardos pirminku. 1964 m. buvo fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos centro komiteto pirminku. LB I-jo ir III-jo seimo New Yorke rengimo vykdomuoju vicepirminku. Apie 12 metų yra JAV LB Tarybos nariu, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 11-jo skyriaus narys, Lietuvių Tautinio Sąjūdžio atstovas VLIKo valdybos narys, Tautos Fondo valdybos pirm., dabar TF Tarybos pirminkas, Lietuvių Kultūros Fondo (Kultūros židinio) valdybos pirm. šešerius metus, dabar KF Tarybos pirminkas.

Ta proga A. Vakselis atsakė į keletą klausimų iš savo veiklos patyrimo.

— Kiek žinau, Jūs visur savo pareigas atliekate aktyviai ir visos Jūsų vado-

vaujamos valdybos bei komitetai gyvai reiškiasi. Kaip visa tai sugebėjote iki šiol atlikti, suderinti laiką ir jėgas su savo tarnybiniu ir namų darbais?

— Po tarnybinio darbo ir vienos ar pusantros valandos poilsio visas laikas ir savaitgaliai būdavo skiriamu visuomeninei veiklai.

— Turime daug laisvimo darbą dirbančių organizacijų ir veiksmų. Jų darbai kartais dubliuojasi, kai kur kryžiuojasi, kai kur palieka spragas. Ar nebūtų reikalingas pripažinti vyriausias "smegenų trestas", kuris koordinuotų visą laisvimo ir lietuviybės išlaikymo akciją. Jei taip, tai koks?

— Toks veiksnys, bent mano nuomone, turėtų būti veiksmų konferencija, kurios pagrindiniu tikslu būtų Lietuvos ir lietuvių reikalai pirmoj vietoj, o kiek ir kam kreditų priklausau — paskutinėj vietoj. Tokia konferencija bendru, nuširdžiu visų dalyvaujančių susitarimų galėtų nustatyti bendras lietuviškos veiklos gaires. Publikavimas tik tiek kenkia, kad jis daugiau kaštuoja.

— Kokius klausimus laisvimo darbe laikot pirmiaisiais ir kas turėtų vykdyti?

— Mano nuomone, tai lietuviybės išlaikymas. Tai turėtų būti pirmoj vietoj ir kadangi LB remiasi visa išėivija, nes ten turėtų reikštis visa išėivija be partijos, religijos ir pažiūrų skirtumo. Esant tam tikrų tendencijų kai kuriai partijai reikštis grynai parti-

niais yra pavojaus, kad LB gali pasidaryti dar viena partija ir tada Lietuvių Bendruomenė nustotų savo charakterio būti ne partine, nekonfesine, o apimanti visus lietuvius.

— Kaip žiūrite į dabartinius besireiškiančius veiksmų ginčus?

— Nėra namų be dūmų, sako lietuviška patarlė, bet tai nereiškia, kad nesutariami būtų išnešti į spaudą, į viešumą. Jus reikia spresti šeimoje asmeniškai. O kai išnešama viešumai, tai visuomenė dažnai būna suklaidinama. Spaudoje būna išpučiama, kaip dideli dalykai, o faktinai tai menki šeimyniški nesusipratimai.

Įvairių veikėjų pasireiškimuose rodoma per daug ambicijos. Napoleonas turėjo pagrindo save labai aukštai nešti, kai jam sekėsi, o kol Lietuva nėr aišvaduota, nėra ko mums labai aukštai save kelti.

— Kaip manote reikia elgtis su Vasario 16 dieną aukų rinkimu?

— Mano nuomone, laisvo apsisprendimo teisė geriausia, bet jokiū būdu neagituojant kuriai nors institucijai prieš kitą.

★

LB New Yorke Apygardos iniciatyva iš organizacijų sudarytas komitetas šį mėnesį 28 dieną, Kultūros židinyje, Brooklyne, suvakseliui rengia pagerbimą.

E. Čekienė

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvi kailininką
Norman Bursteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

DR. DOVAS ZAUNIUS (54)

Dr. Albertas Gerutis

Ginčas dėl seimelio ir direktorijos teisių

Kalbėtojas taip pat pabrėžė, kad Klaipėdos krašto seimelis "dabartinėje politinės evoliucijos fazėje dar negali reikšti tikros gyventojų daugumos valios".

Toliau kalbėtojas išnagrinėjo teisinę priimtą Klaipėdos statuto, kuris, iš vienos pusės, yra Lietuvos įstatymas, iš antrosios pusės — statutas sudaro 1924. V. 8 Paryžiaus konvencijos priedą. Lietuvos valstybės suvereninės valdžios apribojimas Klaipėdos krašte savo visuma yra pavadintas konvencijoje žodžiu "autonomija". Bet pati autonomija nėra tikslas. Tai yra priemonė, kurios tikslas yra leisti Klaipėdai susijungti su Lietuva sąlygomis, šiai pastarajai priimtinomis, ir palengvinti krašto gyventojams po daugelio šimtmečių atsiskyrimo vėl grįžti ir asimiliuotis su likusia lietuvių tautos dalimi. Statuto pagrindas padėtos dvi idėjos: autonomijos ir vieningumo. Kalbėtojas įrodinėjo Centro Vyriausybės kontrolės ir priežiūros teisę autonominių organų atžvilgiu. Suteiktoji autonomija turi tikslą palengvinti pereiti iš vienos valstybės į kitą gyventojams, kurių dauguma kilmės ir kalbos yra tokia pat lietuvių, kaip ir kitų Lietuvos dalių gyventojai, tik tiek, kad jie per šimtmečius išbuvo Prūsijos suverenumo ir todėl turėjo išgyventi skirtingą evoliuciją.

Kalbėtojas toliau įrodinėjo, kad Klaipėdos krašto gubernatoriaus teisės kaip vietos valdžios organo panašios į valstybės galvos teises demokratinėje parlamentarinėje valstybėje. Iš kitos pusės gubernatorius yra centro valdžios organas. Jis turi budėti, kad vietos valdžios organai vykdytų savo teises ir pildytų savo pareigas sutinkamai su Statuto ir Lietuvos konstitucijos nuostatais ir tarptautinėmis Lietuvos prievolėmis.

Be paremti pasitikėjimu bendradarbiavimo organų, kurie dalyvauja autonominio vienetą valios sudaryme, t. y. gubernatoriaus, direktorijos ir seimelio, neįmanomas autonominio režimo funkcionavimas. Direktorijos pirmininko paskyrimas ir atšaukimas yra svarbiausios priemonės, kurias turi gubernatorius krašto vykdomosios valdžios teisėtumui prižiūrėti ir kontroliuoti. Bet jei dėl įvykusių po paskyrimo veiksmų arba įvykių gubernatoriaus pasitikėjimas direktorijos pirmininko asmeniu yra apviltas ar prarastas ir tuo būdu esminė sąlyga, kuri nulėmė pasirenkant šį asmenį, pranyksta, direktorijos pirmininkas turi pasitraukti. Jeigu pastarasis atsisako pagal gubernatoriaus paraginimą atsistatydinti, gubernatorius turi teisę jį atšaukti.

Sidzikauskas padarė šią išvadą: "Pasiremdamas argumentų ir samprotavimų visuma, prašau Teismą atsakyti teigiamai į pirmą keturių valstybių prašymo klausimą: Taip, Klaipėdos Krašto Gubernatorius turi teisę atšaukti direktorijos pirmininką".

Savo kalbos pabaigoje Lietuvos atstovas pakartojo įrodymus, pagal kuriuos Boettcherio atšaukimas paremtas rimtais motyvais. Jis priminė, kad Tautų Sąjungos taryboje pasireiškė nuomonių skirtumų tarp Lietuvos ir Vokietijos. Ši pastaroji ragino signatarines valstybes, kad jos perduotų bylą Haagos teismui, bet šios valstybės dėsė. "Ir tik Klaipėdos Krašto Gubernatoriui Seimelį paleidus, šios valstybės nutarė duoti eigą Vokietijos prašymui. — Tuo būdu, prieš keturioms valstybėms nutariant pateikti šią bylą Teismui, viena didelė valstybė, kuri pasisakė esanti tiesiogiai suinteresuota, padarė šiuo reikalu energingų ir pakartotinių žygių. Dėl šios valstybės grynai vietinės reikšmės įvykis buvo paverstas pirmaeilium Europos politikos klausimu. Lietuva, būdama maža valstybė, neturi jokių priemonių tokiems žygiams. Ji turi už save tik teisę ir ji prašo Teismą tą teisę patvirtinti".

Birželio 16 d. posėdyje papildomai kalbėjo

visų keturių signatarinių valstybių atstovai. Pirmas pasisakė italas Pilotti. Jis protarpiais ypač aštriai formuluotais posakiais pasisakė prieš Lietuvos agento argumentus, pavartodamas tokius išsireiškimus, kad "Lietuvos Vyriausybės Agentas yra priverstas čia reikšti aiškiai negalimas idėjas", kad kai kurie argumentai "neatitinka sveikos tarptautinių sutarčių interpretacijos taisyklių" ir t.t. Jis baigė savo kalbą, stengdamasis išaiškinti, kodėl keturios signatarinės valstybės kreipėsi į teismą. Pasak italo, "prieš ir po (Tautų Sąjungos) Tarybos sesijos keturios valstybės nesiliovė tarusios su Lietuvos Vyriausybe dėl apgailėtino Boettcherio incidento ir, nustojusios vilties jį draugiško susitarimo keliu sutvarkyti, jos stojo į Teismą, sekdamas Tarybos priimto raporto į jas nukreiptu paraginimu".

Tokiu pareiškimu italas, matyti, norėjo pasiteisinti, kad signatarai kreipėsi į teismą ne dėl Berlyno spaudimo.

Prancūzas Charguéraud kiek išsamiau sustojo ties Klaipėdos statuto atsiradimo istorija ir priėjo išvadą, kad gubernatorius neturįs teisės atšaukti direktorijos pirmininko, "o sunkumai, kurių gali atsirasti tarp direktorijos ir gubernatoriaus, turi būti kitokiu keliu šalinami". Bet jis pats tų tariamų kelių nenurodė.

Britas Sir William Malkin irgi paneigė gubernatoriaus teisę atšaukti direktorijos pirmininką. Pasak jo, "jei Paryžiaus Konvencijos šalys būtų norėjusios suteikti Gubernatoriui teisę atšaukti, tai jom būtų buvę lengva įdėti pagaliau, kad Teismas išidėmėtų tą aplinkybę, į šį straipsnį (17-tąjį) atitinkamą nuostatą, ir, kad pagal Lietuvos Konstituciją, su kuria Paryžiaus Konvencijos šalys buvo gerai susipažinusios, teisė atšaukti suteikiama įsakmiais nuostatais. Taigi, prašau Teismą nutarti, kad Lietuvos Vyriausybės reikalaujama teisė atšaukti visai nėra suderinama su taikytiniais Statuto nuostatais".

Japonas Matsunaga pasitenkino vienu sakiniu: "Aš tik noriu pasakyti, kad aš prisidedu prie pastabų, kurias mano Kolegos, kitų ieškovių Valstybių Agentai, pareiškė, atsakydami į Lietuvos Vyriausybės Agento argumentus, ir kad aš nedarysiu papildomų pareiškimų".

49. Ginčas dėl seimelio ir direktorijos teisių

Po pusantros dienos, birželio 18 d. popiet, žodis suteiktas Lietuvos agentui V. Sidzikauskui. Jis atsiliepė į visų trijų signatarinių valstybių pastabas, ypač betgi atremdamas italo Pilotti argumentus. Lietuvos atstovas kalbos pradžioje atkreipė dėmesį į tai, kokia situacija susidarytų, jeigu būtų priimta signatarų argumentacija:

"Klaipėdos Krašto Direktorija, kuri vykdo vykdomąją galią Statuto apibrėžtose ribose, gali viską daryti, jeigu patinka toleruoti Direktoriją Seimeliui, kuris, kaip savo pirmadienio kalboje išaiškinau, dabartinėje Klaipėdos gyventojų politinės raidos fazėje neatstovauja pastarųjų valiai ir kuris lengvai pasiduoda svetimoms, nekaip Statuto autorių siekiami tikslai gėidė, įtakoms.

Direktorija gali laužyti Statuto nuostatus. Ji gali įsibrauti į Centro Valdžios, vykdančios Valstybės suverenines teises, kompetenciją. Ji gali veikti prieš Krašto saugumą ir bendrus interesus. Jos veikimas gali būti priešingas Lietuvos Konstitucijos principams ir jos tarptautinėms prievolėms. Be to, Direktorija gali išmesti lietuvių ar vokiečių kalbos dėstymą iš valstybinių mokyklų. Ji gali į nieką suvesti šį mokymą. Ji gali uždrausti ir neįvesti vienos ar kitos oficialios kalbos vartojimą Krašto administracijoje ir teismuose ir tuo sulaužyti 25 ar 27 straipsnių nuostatus. Ji gali sabotuoti su-

darymą Krašto valdininkų ir mokytojų kadru iš Lietuvos piliečių, šio krašto gyventojų, ir palaikyti ir parinkti valdininkus ir mokytojus iš svietimos Valstybės piliečių tarpo. Priešingai, Lietuvos Vyriausybė gali išleisti milijonus pagerinti ir išplėsti Klaipėdos uostui, kuris yra Lietuvos vienintelis išėjimas į jūrą ir per kurį eina pusė Lietuvos užsienių prekybos. Visa lietuvių tauta gali padaryti aukų ūkininkų luomo gyvenimo sąlygoms pagerinti ir Lietuvos Vyriausybės ekonomine politika prisidėti prie Lietuvos pramonės ir prekybos klestėjimo. Bet Lietuvos Vyriausybė neturi mažiausios teisės įsikišti, jei Direktorija sabotuoja Statuto, liečiančių, pav., veterinarinę priežiūrą, nuostatų vykdymą, kas galėtų pakenkti visos bendruomenės, kurios Klaipėdos Kraštas sudaro dalį, ekonominiams reikalams ir taip pat Lietuvos prekybai.

Galios piknaudžiavimą arba kurio nors Centro Vyriausybės veikimo tariamo nereguliarumo atsitikimą galima apskusti Tautų Sąjungos Tarybai; nuomonių skirtumo fakto ar teisės klausimais atveju yra Nuolatinis Tarptautinio Teisingumo Teismas, kuris sprendžia paskutinėje instancijoje. Priešingai, Direktorijos valdžios piknaudžiavimo atveju, kuris pasireiškėtų, kaip sakiau, arba Statuto nuostatų sulaužymu, arba piktu sabotažu, kenkiančiu visos Valstybės reikalams, Lietuvos Vyriausybė turi prisilaikyti Evangelijos įsakymų pagal Rusijos žymaus rašytojo ir filosofo Tolstojaus aiškinimą ir "nesipriešinti piktam". Lietuvos Vyriausybė, pasak gerbiamojo Italų Agento, gali pareikšti tokius Direktorijos veiksmus "nesąnčius ir neįvykusius", nors toks pareiškimas, kaip aš pasistengsiu įrodyti, visais mano pasakytais atvejais turėtų tiktai grynai platoninį pobūdį ir nepajėgtų sudrausti žygių, kurie pakenkia bendriems Valstybės interesams.

Italijos Vyriausybės Agentas pareiškė: "Esminis interpretacijos dalykas yra čia pamatyti, ką Paryžiaus Konvencijos šalys norėjo ir ko jos nenorėjo". Taigi, ar šios šalys norėjo tokių dalykų, kurios ką tik išdėščiau?

"Pastatyti klausimą reiškia jį išspręsti", jei ir šį kartą man yra leista pavartoti tuos pačius J. E. p. Pilotti žodžius".

Tolesniuose išvedžiojimuose Lietuvos atstovas svariais argumentais bandė sugriauti signatarinių valstybių agentų teiginius, kad Statuto nuostatus reikia aiškinti "restriktyviai", t. y. siaurinama prasme. Pasak Lietuvos agento, statutas turįs dinaminį pobūdį, taigi nesąs sustingęs. Prieš vietinės valdžios galios piknaudžiavimą turinčios būti panaudotos sankcijos. Galutinėje išdavoje jis vėl argumentavo, kad gubernatorius turi teisę atšaukti direktorijos pirmininką ir kad Boettcheris buvo "reguliariai atšauktas".

50. Simaičio direktorija ir seimelio paleidimas

Tuo pat metu, kai šalių (Lietuvos ir keturių didžiųjų valstybių) agentai gynė savo vyriausybės pažiūras į Boettcherio atšaukimą, Haagos teismas birželio 24 d. paskelbė sprendimą dėl Lietuvos atstovo prašymo išskirti skundo 5-tąjį ir 6-tąjį klausimus, t. y. dėl Simaičio direktorijos sudarymo ir dėl seimelio paleidimo. Lietuvos vyriausybė laikėsi nuomonės, kad teismas nesąs kompetetingas nagrinėti tų dviejų klausimų, nes jie nebuvo prieš tai apsvarstyti Tautų Sąjungos taryboje. Pagal Lietuvos tezę, Statuto 17-tasis straipsnis numato tokią ginčams spręsti procedūrą: pirma Tautų Sąjungos taryboje, o jai nepavykus — paskui teisme. Lietuvos vyriausybės nuomone valstybių santykiuose teismo griebiamasi tik tada, kai yra išsemtos visos kitokios susitarinimo priemonės.

Tačiau Haagos teismas 13 balsų prieš 3 nutarė atmesti iškeltą išskirties klausimą. Du teisėjai — Lietuvos prof. Roemeris ir Lenkijos Rostworowki — pasisakė palaikyti Lietuvos vyriausybės tezę, tuo tarpu kai belgas Rolin-Jacquemyns pareiškė atskirą nuomonę. Jis, tarp kita, manė, kad teismas negali svarstyti 5-to ir 6-to klausimų, nes "tie klausimai yra vien paprastas nuomonių nesutikimas, o teismas yra įgaliotas svarstyti tik tokius klausimus, kurie sudaro juridinį ginčą".

(Bus daugiau)

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA

Lietuvių Dienų šventės metu buvo sušaukta lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija, kurioje dalyvavo 20 asmenų. Šią konferenciją atidarė Krašto Valdybos švietimo reikalų vadovė J. Vaboliene. Konferencijoje buvo gvildinama nauji sumanymai, idėjos ir mokymo būdai, kurie turėtų būti pritaikomi savose mokyklose. Buvo pranešta, kad norima įsteigti rašytojo Pulgio Andriūšio vardo premiją, geriausiai išlaikiusiems lietuvių kalbos egzaminą. Iš padarytų pranešimų paaiškėjo, kad savaitgalio lietuviškos mokyklos ne mažėja, bet yra numatoma atidaryti ir naujų, tai Brisbanėje ir Perth'e.

Mokytojams žodį tarė PLB pirmininkas V. Kamantas, nurodymas būdus, kaip paremti lituanistinį švietimą ir prašydamas: 1. paremti Vasario 16 gimnaziją, 2. surasti mokinę ir atsiųsti į Amerikos lituanistinius kursus (PLB padės finansiniais), 3. paremti sunkiai besiverčiančias lituanistines mokyklas

Suvalkų Trikampyje ir Pietų Amerikoje, 4. neužmiršti, kad šalia lituanistinio švietimo turi būti ir tautinis auklėjimas. Po oficialių pranešimų sekė L. Pocienės paskaita "Pokarinė lietuvių poezija".

Antroje dalyje sekė paskaitos ir parodomosios paskaitos tema "Lietuvių kalbos dėstytoja I. I. Davis. Vaikų darželio pamoką pravedė J. Šlitterienė, savaitgalio mokyklos — E. Varnienė ir lituanistinių kursų — I. Davis.

Įdomi buvo Lituanistinių Kursų mokytojo V. Adomavičiaus paskaita apie pradedančią klasę. Jis pasakė, kad daugelis jaunuolių galvoja kad jiems nereikia lietuvių kalbos, nes jie gyvena krašte, kur yra tik viena kalba. Jis šį jaunuolių galvojimą greitai sugriovė, nes, būdamas ir krepšinio komandos treneris, šią savo komandą pavertė lituanistikos studentais, jiems griežtai pasakydamas, kad, jei nekalbėsi lietuviškai, neatliksi lietuviškų pratybų — nežaisi krepšinio. Ir šis jo naujas metodas su jaunaisiais sportininkais, pavyko šimtaprocentiniai. Konfe-

rencijos pabaigai Pr. Sakalauskas pademonstravo iš video juostų tautinius šokių.

KNYGŲ PRISTATYMAS

Nors amžiumi jau ir ne jauna, tačiau lietuviškiems darbams niekada nepavargstanti, ypač E. Reisonienė iš Adelaidės. Ilgus metus ji buvo Adelaidės lietuvių bibliotekos vedėja ir daugelio lietuviškųjų kultūrinių rengimų rengėja ir vadovė. Lietuvių Dienų metu Adelaidės Lietuvių Namuose, josios pastangomis, buvo surengta rinktinių lietuviškų knygų susipažinimo paroda. Jos labai gražiai buvo išstatytos ir norintieji galėjo jas užsisakyti ir nusipirkti. Biblioteka su ten esančiu muziejumi taip pat buvo visą laiką atidaryti ir daugumas svečių šias dvi kultūringas vietas aplankė. Knygų paroda buvo labai gražiai paruošta ir p. Reisonienė duodavo kiekvienam paaiškinimą ir nuoširdų patarimą.

SKAUTŲ STOVYKLA

Pasibaigus Lietuvių Dienoms Adelaidėje ir palydėjus senuosius metus į praeitį, sausio 2-trą dieną, labai gražioje vietoje, netoli Adelaidės, prasidėjo rajoninė Australijos lietuvių skautų stovykla, pavadinta "Didvyrių žemė". Šią stovyklą organizavo Adelaidės Vilniaus tuntas, vadovaujamas tuntininkei E. Bulienei. Stovykla buvo atidaryta v. s. V. Neverausko. Stovyk-

los vadovybę sudarė: stovyklos viršininkas v. s. B. Barkus, pavaduotojai s. P. Pullinen, s. Alg. Karpavičius, adjutantas sk. v. v. R. Daukus, užsiėmimų vadovai sk. v. v. sl. R. Miniotas ir ps. M. Mauragis, kapelionas s. Pr. Daukny, laikraščio redaktorius v. s. A. Mauragis, ūkio vadovas ps. D. Dunda, išdininkas s. E. Pocius, paštas J. Pullinen ir laužvedys sk. v. v. Sadauskas.

Šioje stovykloje ypatingi svečiai buvo iš Amerikos atvykę: LSS Brolijos vyr. sk. Vyt. Vidugiris, ASS Vadijos pirm. fil. R. Strikas, Gintaro ir Ažuolo mokyklų

instruktoriai V. Alekniene ir R. Fabijonas. Stovykloje buvo 115 skautų. Visa bėda, kad tuo laiku Pietų Australijoje buvo dideli karščiai ir bent koks ugnies kūrimas buvo griežtai uždraustas, tačiau skautai ir prie dirbtinos ugnies turėdavo įdomius ir smagius savo lažus.

OPPORTUNITY FOR RN'S

Small hospital in scenic mountainous Colorado is in need of NURSES for all areas of patient care on all shifts. No rotation of shifts. Complete family health coverage. For more information, call collect Kay Beavers or Cecelia Lewis 303-388-5588 or mail resume to Rocky Mountain Hospital, 4701 East 9th Ave., Denver, Colorado, 80220. (7-13)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

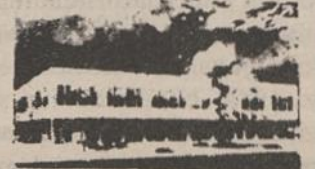
Už CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĒLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorį įdėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

"Amber Holidays"

1981 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ BOSTONO/CHICAGOS:

*balandžio 15 — \$ 977.00	*liepos 20 — \$1112.00
gegužės 7 — \$1019.00	*rugpiūčio 3 — \$1112.00
birželio 4 — \$1148.00	rugsėjo 17 — \$1059.00
birželio 18 — \$1148.00	spalio 8 — \$1019.00

IŠ "NEW YORKO":

gegužės 2 — \$1019.00	rugpiūčio 3 — \$1068.00
gegužės 13 — \$1136.00	(su Varšuva)
(su Ryga)	rugpiūčio 19 — \$1382.00
gegužės 21 — \$1108.00	(su Ryga)
liepos 6 — \$1068.00	rugsėjo 3 — \$1148.00
(su Varšuva)	rugsėjo 24 — \$1059.00
	gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RUPESTINGAI išsiunčia visa eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Įstaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

EUROPA TRAVEL SERVICE, INC. 911 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119 TELEF.: (216) 692-1700

SUTIKIME PAVASARĮ SAULĖTOJE ITALIJOJE

Kelionė į ROMA iš Clevelando

vadovaujant

KUN. JUOZUI A. BACEVIČIUI,
nuo gegužės 5 iki gegužės 14

Kun. J. Bacevičius, Šv. Jurgio parapijos klebonas.

MILANAS — FLORENCIJA — ASYŽIUS — ROMA

(lėktuvas, autobusas, viešbučiai, audiencija pas šv. Tėvą, pusryčiai bei vakarienė) tikrai už 1100 dolerių!

Skubiai rezervuokite vietas skambindami: EUROPA TRAVEL SERVICE.
Tel. (216) 692-1700 ir prašydami Annie ar Veronikos.

Paskutinį kartą už tokią kainą kelionė į Italiją, gražiausiu metų laiku.

Kaziuko mugė Chicagoje

Br. Juodelis

Sauėtą kovo 8 d. rytą Jaunimo Centras skamba nuo jaunatviško juoko. Žalios skautų uniformos maišosi su jūrų gėlės rodančiomis jūrų skaučių spalvomis. Gaujos vilkiukų dunda koridoriais, o paukštytės skrajoja žaidimų kambaryuose. Net ir išdidūs akademikai nebensėdi savo kavinėje ir sušilę parduoda lietuviškas knygas ir plokšteles savo paviljone. Visi keturi Chicagos skautų-čių tuntai ir ASS vienetai dvidešimt antrąjį kartą Jaunimo Centrą vėl pavertė į Vilniaus miestą.

Vilniaus Verbų vartuose

Jaunimo centro vestibulyje, koridoriuose netelpa svečiai, susirinkę į Kaziuko mugės atidarymą. Kai pirmąją Kaziuko mugę Chicagoje 1959 m. atidarė Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, šias pareigas iki šios dienos tęsia konsulė Juzė Daužvardienė.

Šiais metais mugės atidarymą pravedė išradingas, šaunus Kernavės tuntas. Pro gausias tunto sesių gretas, kartu su mugės garbės svečiais konsule J. Daužvardiene, LSS Tarybos pirm. S. Miknaičiu, ASS pirm. dr. R. Striku, Rajono vadu Z. Jaunium, vadeive A. Gasneriene, buv. LSB vs Br. Juodeliu, veteranais V. Tallat-Kelpša, I. Regiene ir kitais, važiavo ir buv. LSS Tarybos pirm. A. Saulaitis. Kietas likimas šį mūsų skautijos pionierių, kuris nežinojo kas yra nuovargis, pasodino į vežiojamą kėdę, tačiau jo dvasia ir dabar žengė pirmose gretose.

Pro aukštus Kernavės verbų vartus į mugę suvažiusius garbės svečius pasitiko tuntininkai su savo štabais ir nuo mugės gėrybių lūžtančiais paviljonais. Didžiausios Kaziuko širdys, riestainiai, suvenyrai ir "kačiukai" buvo tuntu dovanos garbės svečiams, o gėrybės ir loterijos, — visiems mugės lankytojams.

Paradas Vilniaus aikštėje

Niekur nėra brangesnės vietos mūsų skautiško jaunimo paradui, kaip Vilniaus aikštė. Toli nuo Vilniaus ją atstojo didžioji Jaunimo centro salė. Na ir sudundėjo grindys, susiūbavo, sulingavo brolių ir sesių gretos. Suskambėjo daina. Ypač tvirtai skambėjo gausių Aušros Vartų tunto sesių daina "Mano žemė". Ir nenuostabu. Juk jos, Aušros Vartai, mes visi ir Kaziuko mugė esam viena šeima, kurią palaiko ten likusi mūsų žemė.

Lituanikos brolių gretos jau nebeturėjo penkių šim-

tų, kaip kadaise, bet, turbūt, dar siekė pusę to, su salėje išrikiuotais vilkais. Šauni Kernavės pilies valdovė sesė Marytė irgi nebeskaitė savo įgulos šimtais, bet kernaviečių eilės spindėjo savo protėvių dvasia. Sumažėjusia eskadra pražygiavo Nerijos jūrų skaučių tunto sesytės, su jūreivių daina atplaukusios nuo Baltijos krantų. Akademikai skautai nežygiavo. Jų daugybė buvo tuntu vadovų-vių eilėse, kavinių, žaidynių ir valgyklų tarnybose.

— Dar esame stiprūs, — spindėjo seno veterano žvilgsnis, stebint skautiškas gretas.

— Nežinau, ar stiprūs. Bet dar gausūs, — suabejojo flegmatiškas brolis vadovas.

Mugės gėrybės

Šios mugės visų tuntu lentynose matėsi produkcijos sumažėjimas. Čia nebuvo tų didžiųjų kopyltstulpių, pareikalavusių daug vakarų ir daug gabių rankų, kaip kad anksčiau, kurie tiko dovanoms ir į Baltuosius rūmus.

— Tėvai nebenori dirbti. Nesusirenka, — aiškino Kernavės tunto vadovė.

— Neapsimoka. Medis labai brangus. Sunku parduoti už aukštą dainą, — tvirtino brolis Romas.

Nežiūrint visų sunkumų Lituanicos tunto stalai ir šiais metais buvo apkrauti meniškais medžio lėkštėmis, žvakidėmis, mažais kopyltstulpiams, rankšluostinėmis, smūtkeliais, grybais ir kitokiais rankdarbiais. Jūrų budžių loterija, vadovaujant R. Kunstmanui, buvo gausi ir apsupta laimės mėgintojų — pačių skautų. Aušros Vartų tunto sesės demonstravo puošnias žvakides, rankšluostines, Geležinius Vilkus ir daugybę smulkių, nebrangių suvenyrų.

Kernavės tuntas buvo atvažiavęs su visu sesės Kazės gėlynu. Čia buvo daugybė keramikos dirbinių virtuvei ir puošimui. Lietuviškų patarlių bei priežodžių plaketės tiko papuošti darbo kambarių sienas. Labai gražūs kernaviečių margučiai bei "kačiukai" priminė, kad ir Velykos nebe už kalnų.

Nerijos jūrų skaučių tuntas šiais metais savo pagrindinius rankdarbius paskyrė paukščiams giesmininkams. Labai dailiai papuošti inkalai laukė varnėnų, strazdų ir kregždžių. Pirkėjus viliojo virtuvės indai, vazos, žvakidės ir kitoki gaminiai. Visi sesių tuntai turėjo ir loterijas. Geriausi laimės ieškotojai buvo skautiškas jaunimas,

gerokai aptuštinęs tėvelių kišenes.

Akademikai skautai savo paviljone tradiciniai platino lietuviškas knygas, plokšteles ir muzikos kasetes.

— Ar tu žinai, kad vakar vakare pardavėm knygų už tūkstantį dolerių? — šypsojosi sesė Danutė.

— O kaip šiandien sekasi?

— Tikriausiai bus dvigubai

Pirk tortą ir nešk namo!

Taip skambėjo Nerijos tunto kavinės reklama. O tų tortų, tortų! Atrodė, kad sesės jūrininkės turėjo ne plaukimo, bet tortų kepimo specialybes. Tiesa, su tortais nedaug nuo jų atsiliko ir skautų vyčių kavinė "Žalgiris". Tik čia reikėjo gabiliukus vietoje valgyti prie eglės, kadugiais ir "kačiukais" papuoštų stalų.

Aušros Vartų tunto "Liučipieriaus Rūmų" kavinė buvo paskendusis dekoracijų liepsnose. Į raudonus velniukus pavirtusios sesės svečius vaišino saldumynais ir kava, su jais bandydamos gundyti net ir kapelioną.

— Na, tai kur tavo uodega, — į vieno velniuko apsiaustą žiūrėjo tėvas Vaišnys.

— Po apsiaustu, — juokėsi linksma sesė.

Skautininkių draugovės kavinė svečius gundė ne tik su tortais, bet ir su loterija, kur visi bilietai buvo laimingi.

Kernavės tunto kavinė svečius vaišino Jaunimo centro kavinės patalpose. Tunto sesių kvintetas čia svečius linksmino lietuviškais dainomis, gitarai padidinti.

Mugės lankytojų srovė mus nešė laiptais į viršų. ASS kavinė "Acapulco" puo-

šėsi Meksikos vaizdais ir muzika. Svečių čia laukė loterija ir skanumynai, ir malonus sesių aptarnavimas. Oro skautų erdvių kavinė visus gundė su erdvių dekoracijomis ir su ledų — apelsinų kokteiliais, kurie tikrai buvo skanūs.

Nerijos ir Lituanicos tuntu valgyklos apatinėje salėje lūžo nuo cepelinų, kaldučių, dešrų, kugelių ir kitokių gėrybių. Svečių ilgos eilės kantriai stovėjo prieangyje, nes visi norėjo papietauti Kaziuko mugėje, paremiant skautų vienetus.

Atspėk kur saldainiai!

Vilkiukų kambaryje ant stalų buvo išdėstyti įvairūs žaidimai vaikams. Laimėtojams čia buvo nepagailėta saldainių. Stalo krepšinio čempionai varžėsi suprakaitavę.

Aušros Vartų tunto vaikų kambarys ant stalų turėjo įvairias priemones rankdarbiams. Jaunimas čia darė veidrodžius, guzikėlius su savo vardais, širdes bei margino margučius.

Vaikų kavinė "The Muppet Show", su vaikų pieši-

nių dekoracijomis, buvo surošta Kernavės tunto. Čia buvo mažųjų karalystė.

Žvilgsnis į lankytojus

Sunku pasakyti kiek tūkstančių asmenų aplankė Chicagos 22-ją Kaziuko mugę. Tiek lankytojų neturi joks kitas vietinis lietuviškas renginys Chicagoje. Lankytojus čia sutraukia mūsų Vilniaus tradicijų prisiminimas, proga paremti skautų veiklą, proga sutikti draugus, ar pažįstamus. Mūsų skautų tautiniam auklėjimui Kaziuko mugės reikšmė yra didelė. Vadovams ir tėveliams tenka didelė mugės surengimo našta. Jiems priklauso ir mūsų lietuviškos visuomenės padėka.

Immediate openings for registered nurses in IV therapy, ICU & general nursing units. For evening & midnight shifts. Competitive salary and liberal personnel policies. Contact Personnel Dept., King's Daughters Hospital, 2201 Lexington Ave., Ashland, Ky. 41101 (606) 325-7755. (6-15)

LIAUDIES INSTRUMENTŲ KURSAI LIETUVOJ

Kanklės — Birbynės — Skudučiai
16 dienų kelionė su 11 dienų Vilnių ir ekskursijomis
birželio 13-28, 1981. \$1,549
11 DIENŲ KELIONĖ SU 6 DIENOM LIETUVOJ

gegužės 11-21, gegužės 20-30\$1,129
birželio 1-11, birželio 18-24\$1,249
liepos 15-25, rugp. 15-25\$1,249
rugsėjo 1-11\$1,129
spalio 1-11\$1,089

Lankoma: Varšuvoj 2 dienos, Vilniuj 6 dienos, Frankfurte 1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro kelionės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphiajos. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių išskvėtimo dokumentai

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĒKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauciūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Aukos Dirvai Ados Peldavičiūtės-Montvydienės kūrinių paroda New Yorke

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

- V. Jakonis, Montreal 3.00
- Dr. F. Tallat-Kelpša, Chicago 15.00
- J. Kučinskas, Miami Beach 8.00
- P. Januška, Windsor 3.00
- D. Januta, San Francisco 8.00
- P. Račkauskas, Dorchester 3.00
- P. Pukys, Anglija 8.00
- Pr. Sidzikauskas San Jose 5.00
- J. Kazėnas, Cleveland .. 5.00
- J. Miškinis, Rochester .. 5.00
- J. Čyvas, Cleveland 5.00
- V. Pelda, Chicago 5.00
- J. Nesavas, Detroit 3.00
- J. Drašutis, Pittsburgh .. 7.00
- K. Černius, Chicago 3.00
- R. Guzulaitis, Indianapolis 8.00
- Kun. A. Babonas, Detroit 5.00
- J. Jasinevičius, Euclid .. 5.00
- B. Žiugžda, Cleveland .. 8.00
- S. Mankus, Chicago 8.00
- J. Mačiulaitis, Dearborn Hts. 3.00
- J. Naujokaitis, Cleveland 6.00
- A. Simonaitis, Chicago .. 8.00
- A. Dargis, Rochester 3.00
- K. Jankūnas, Lodi 5.00
- D. Alseikienė, Los Angeles 3.00
- Palm Beach Lietuvių Klubas Juno 15.00
- J. Šulaitis, La Grange Park 8.00
- E. Augustaitis, Chicago .. 3.00
- J. Liubinas, Chicago 3.00
- J. Žemaitis, Amsterdam .. 3.00
- V. Matulaitis, Chicago .. 8.00
- M. Aglinskis, West View 3.00
- V. Pelda, Chicago 30.00
- P. Mačiulaitis, Union 3.00
- Elena Bobelis, W. Hartford 25.00
- P. Janulaitis, Rancho Palos Verde .. 3.00
- M. B. Abromaitis, Toronto 3.00
- V. Januškis, Cleveland .. 5.00
- J. Preibys, Detroit 3.00
- M. R. Kuhlmann, Taiwan 10.00
- V. Stasiūnas, St. Petersburg 5.00
- K. Domarkas, Highland .. 3.00
- J. Paškevičius, Australija 6.11
- J. V. Ruokis, Los Angeles 1.00
- Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius 25.00
- A. Daunys, Syosset 3.00
- J. Adomaitis, Canandaigua 2.00
- S. Novickis, San Francisco 6.00
- A. Čėsnavičius, Richmond Hill 2.00
- K. Bendoraitis, Vokietija 48.00
- Dr. J. Valaitis, Western Springs 2.00
- P. Lanys, Asbury Park .. 10.00
- A. Keturakis, Boston 3.00
- Dr. E. Čeičienė, Parma .. 8.00
- Dr. J. Mačiulis, Cleveland 8.00
- St. Baras, Palos Park ... 13.00
- P. Mikšys, Juno Beach .. 3.00
- J. Deksnys, Vineland 3.00
- Dr. E. Jarašūnas, Santa Monica 8.00
- J. Černiauskiene, Detroit 20.00
- K. Laikūnas, Monee 4.00
- O. Davidonis, Philadelphia 3.00
- P. Zigmantas, Cleveland 3.00
- V. Žebertavičius, Detroit 5.00
- A. Burtavičius, Chicago .. 3.00
- A. Balsys, New York 3.00
- V. Rack, Eastlake 8.00
- P. Grigonis, Cleveland .. 3.00
- I. Jakštys, Chicago 5.00
- A. Krivickas, Maspeth .. 3.00
- V. Jankūnas, Rochester .. 3.00
- P. Babickas, Worcester .. 10.00
- J. Kešgailienė, Montreal 8.00
- A. Ridikas, Afton 3.00
- A. Rugys, Paterson 3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Skaityt ir platinkit
D I R V A

Dailininkės Ados Peldavičiūtės pomirtinė-apžvalginė dailės kūrinių paroda, įvyks š. m. balandžio mėn. 4-5 dienomis New Yorke, Lietuvių Kultūros židinyje.

Dailininkė mirė 1967 m. rugsėjo 14 d. New Yorke. Buvo gimusi 1911 m. lapkričio mėn. 28 d., Ketunuose, šiaulių apskr. Dailę studijavo Kauno Meno mokykloje, kurią baigė 1936 metais. Toliau studijas tęsė Florencijos meno akademijoje, Italijoje. Kad ir ilgesniam laikui praėjus po dailininkės mirties, jos kūrybinis palikimas pasirūpino broliis, inž. Vytautas Pelda, gyvenantis Chicagoje. Jo rūpesčiu ir pinigais, likę paveikslai yra atitinkamai sutvarkyti, paruošti parodai ir tolimesniam išlikimui. Dailininkės kūrybinis palikimas nėra gausus, bet svarbus ir svarus mūsų dailės istorijai. Mūsų nėra daug, tad turėtume suprasti, kad kiekviena išliekanti kūrybinė apraiška yra labai svarbi mūsų kultūrai. Turime pasirūpinti, kad ateinančios kartos galėtų jomis naudotis. Ados Peldavičiūtės kūrybą sudaro daugumoje portretinė tapyba, etiūdai portretams, figūrinės kompozicijos, autoportretai ir įvairūs kitų idėjų ir turinio paveikslai.

Trumpai apžvelgiant dailininkės A. Peldavičiūtės kūrybinį palikimą, ypač portreto žanre, reikia priminti dėmesin šių dienų portreto reikšmę ir paskirtį. Be to, kalbant apie portretą šių dienų dailėje, reikia žinoti, kad XX amžiaus tapyboje portretas nebėra pirmaujančiu žanru. Iškilus subjektyvinio prado reikšmei portrete, — pakeitė jo konkretybės primatą. Tuo būdu portretas, kaip užsakytas meno kūrinys, atsirado

komflikte tarp dailininko ir užsakytojo. Iš kilo meninio ir antimeninio portreto samprata. Dailininkas portrete ieško meninės tiesos, psichologinio portretuojamo asmens charakterio, kompozicijos, tapybinių ir spalvinių problemų sprendimo, — tuo tarpu užsakytojas, pirmoje eilėje reikalauja, kad būtų gražus, reikalauja, kad būtų skaitomasi su jo padėtimi visuomenėje, — na, žinoma, ir besąlyginio panašumo. Dail. A. Peldavičiūtė savo portretinėje kūryboje, nenusikalsdama meniniai tiesai, sugėbėjo tokio konflikto laimingai išvengti.

Iš dalies jai padėjo jos profesinis pasiruošimas, prostretuojamų asmenų meno samprata ir pasitikėjimas dailininkės kūrybinio pajėgumu.

Tapydama savo artimųjų, draugų ir pažįstamų asmenų portretus, dailininkė veržliomis spalvomis, ekspresyvia tapysena išryškino portretuojamų asmenų psichologinį charakterį, jų vidinį pasaulį ir geram portretui reikalingą panašumą. Tuose, kartais grubiai atrodančiose drobėse, tuose plačiuose teptuko brūkšniuose telpa didelė emocinė jėga, vidinė šiluma, — išryškėja dailininkės ieškota meninė tiesa.

Keliuose portretuose randame mėginimą klasikinės tapybos išpildymo būdo. Tai išdava jos studijų Florencijoje.

Betgi atrodo, kad mergaitei iš Lietuvos florentiškasis blizgesys neatitiko jos meniniai sampratą, — nuo jo nusigrįžo ir apsistojo ekspresionizme, kur daugiau laisvės daugiau dramatiškumo ir kūrybinės įtampos.

Ada Peldavičiūtė — pianisto Andriaus Kuprevičiaus portretas

Ada Peldavičiūtė — D. Smilgevičienės portretas (aliejus).

Figūrinėse kompozicijose, kaip tai: Tremtinė, Madona, žvejys, — ar biblinio turinio didesnio formato drobėje, dailininkė, — tamsiais intensyviais fonais, drąsiais potepiais ir faktūros turtinumu sukūrė dramatinę įtampą, reikalinga pasirinktų idėjų plastiniam įgyvendinimui.

Paveiksluose kaip: Maskės, Angelai, šventasis, Gaidžiai, Muzikantai ir kit. — yra ryškūs jos pamėgto ir įsigyvento ekspresionizmo pavyzdžiai. Šiuose darbuose dailininkė vartoja ryškesnę spalvų gamą. Šviesiais spalviniais tonais, energingais potepiais susiliejantiais į didesnes tapybines plokštumas, atskleidžią laisvą pasirinktų temų improvizaciją, formų fantaziją ir moteriškai impulsyvią nuotaikos pagavą.

Kūrybos autentiškumo problema, kiekvienam dailininkui yra aktuali, visame jo kūrybos laikotarpyje. Ji negimsta iš prisiziūrėjimų ar iš neatsakingo žaidimo. Kūryba yra didžiausia dvasinė pastanga ir įsiklausymas į savo vidaus pasaulį.

Savito estetinio ir idėjinio stiliaus susiformavimui reikalinga ne tik prigimto kūrybinio pajėgumo, bet ilgesnio laiko ir sunkaus darbo.

Dailininkė Ada Peldavičiūtė - Montvydienė baigė šios žemės kelionę kūrybingiausiuose savo amžiaus metuose, palikdama mums, kad ir negausu, bet autentišką kūrybos palikimą. Ji į kūrybą žiūrėjo visu profesiniu atsakingumu. Nepataikavo lėkštam publikos skoniui ir poreikiams, todėl jos palikime nėra nei salioninio išgražinto portreto, nei sentimentalių gamto-

vaizdžių, nei paveikslukų, kurie tikėtų smulkaus miščiūnio gyvenvietės papuošimui.

Juozas Bagdonas

Užsisakykite Anatolijaus Kairio knygas

- UNDER THE SWORD OF DAMOCLES, romanas angliškai; vertė N. Gražulienė; kietais viršeliais, praplėsta ir pataisyta lietuviškos laidos versija, 251 p. \$10.00
 - VYSKUPO SODAS ir KRYŽKELĖ, dvi dramų vienoje knygoje iš vysk. M. Valančiaus laikų, 144 p. \$6.00
 - PO DAMOKLO KARDU, (lietuviškai), premijuotas romanas, 219 p. \$4.00
 - LAISVĖS SONATA, poema apie vieną jūrininką; 40 dail. D. Kizlauskienės iliustracijų; kietais viršeliais, didelio formato, tinkama dovana jaunimui, 78 p. \$4.00
 - TRYS DRAMOS — Rūtelė, "Saulės rūmai", "Zmogus ir tiltas" — vienoje knygoje; kietais viršeliais, 158 p. \$4.00
 - TRYS KOMEDIJOS — "Kūkū", "Didysis penktadienis", "Rūtos ir Bijūnai" — vienoje knygoje, 224 p. \$4.00
 - KARŪNA, istorinė trilogija-poema iš Mindaugo laikų, trys atskiri veikalai; kietais viršeliais, 318 p. \$4.00
 - SIDABRINĖ DIENA, 3 v. komedija ir libretas vienoje knygoje; kietais viršeliais, 155 p. \$3.00
- Kainos — įskaitant persiuntimo išlaidas

Lithuanian Literary Associates
P.O. Box 29060
Chicago, Ill. 60629, USA

JEEPS, CARS, TRUCKS available through government agencies, many sell for under \$200.00. Call 602-941-8014, Ext. 4222 for your directory on how to purchase. (11-12)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI D I R V O S PRENUMERATĄ

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

TARP SAKALO DAINOS IR ELEGIJOS

(Vietoje nekrologo)

Atsisveikinimo valanda, vienos gyvybės stygai žemėje nutrūkus, poetui tampa elegijos rauda, skulptoriui — Pietos forma, muzikui — gedulingo maršo skambesiu. Kovo 10 dienos rytą nutrūko muziko, kompozitoriaus Jono Švedo gyvenimo styga, bet ji nenustoja skambėjusi artimųjų širdyse, jį pažinojusių mintyse, jo kūrybą girdėjusių ir vertinusių atmintyje.

Jonas Švedas, gimęs 1927 metais Vilkaviškyje, pradėjęs savo muzikos studijas Vilniaus Konservatorijoje, ir tremties gyvenime ieškojo galimybių eiti savo talento ir svajonių keliu. Detmoldo muzikos Akademijoje studijavo kompoziciją ir fortepioną, o atvykęs į JAV tęsė studijas Chicagos Muzikos Akademijoje ir joje baigė kompoziciją. Persikėlęs gyventi į Clevelandą, Jonas Švedas pradėjo dėstyti Clevelando Music School Settlement, kuriame dirbo iki pat savo mirties. Jis taip pat dėstė muziką Reginos katalikų gimnazijoje. Jis buvo gerbiamas savo kolegų ir mėgiamas mokinių. Jei muzikinė pedagogika jam buvo pragyvenimo šaltiniu, tai kompozicija buvo tapusi jo gyvenimo turiniu ir prasme. Ne kartą turėjusi malonią progą apsilan-

kyti Jono ir jo žmonos Aldonos bute, prisimenu tuos jaukius vakarus, kai Jonas, pagautas sau taip charakteringo entuziazmo, aiškino dvylikatomės muzikos stilių, savo kalbą iliustruodamas akordais ir savo kūrybių ištraukomis, kurie daugumoje buvo dedikuoti jo žmonai Aldonai. Ne kartą jis kviesdavo ją padainuoti svečiams jo naujausią dainą. Tai buvo jaukus, kultūringi vakarai, kurie dar ilgai liks jo bičiulių ir svečių atmintyje.

Jonas Švedas buvo šilta asmenybė, mėgstanti sąmojų, juoką ir diskusijas. Tačiau jo kūryboje ryškėjo jo nerami dvasia ir neapipavidalintas, nesuformuotas, bet ryškus ilgesys.

Prisimenu užpėreitų metų rudenį Aldonos Stempuzienės-Švedienės koncertą, kuriame Jonas Švedas buvo jos akompaniatorius. Pastebėtina, kad jiedu visada sudarė savotišką muzikalinį duetą, koncertuodami dviese. Tame koncerte Aldona Švedienė pirmą kartą dainavo jo originalius veikalus, o į koncerto pabaigą pats kompozitorius grojo "Sarabandą" ir "Perpetuo", parašytus senos lietuvių dainos motyvais. Pereitų metų gruodžio mėnesyje buvo jų paskutinis koncertas Chicagoje. Ir čia Aldona

Švedienė dainavo jo originalius kūrinius. Jonui Švedui buvo suprantama ir miela Henriko Nagio poezija. Iš rinkinio "Prisijauksiu Sakalą" jis kūrė ištisą dainų ciklą, kurių nesuspėjo baigti. "Prisijauksiu Sakalą" ir "Pasakos sakalas" išvydo pasaulį Chicagoje. Būdamas ligoninėje Jonas nenustojo kurti. "Lėk, sakalėli" ir "Rauda" yra rankraščiuose, rastuose ligoninėje. Jo kūriniai fortepionui, kad ir negausūs, paskutiniu metu pasidarė gan populiarūs. Gautomis žiniomis iš New Yorko teko patirti, kad per New Yorko radijo stotis grojami jo

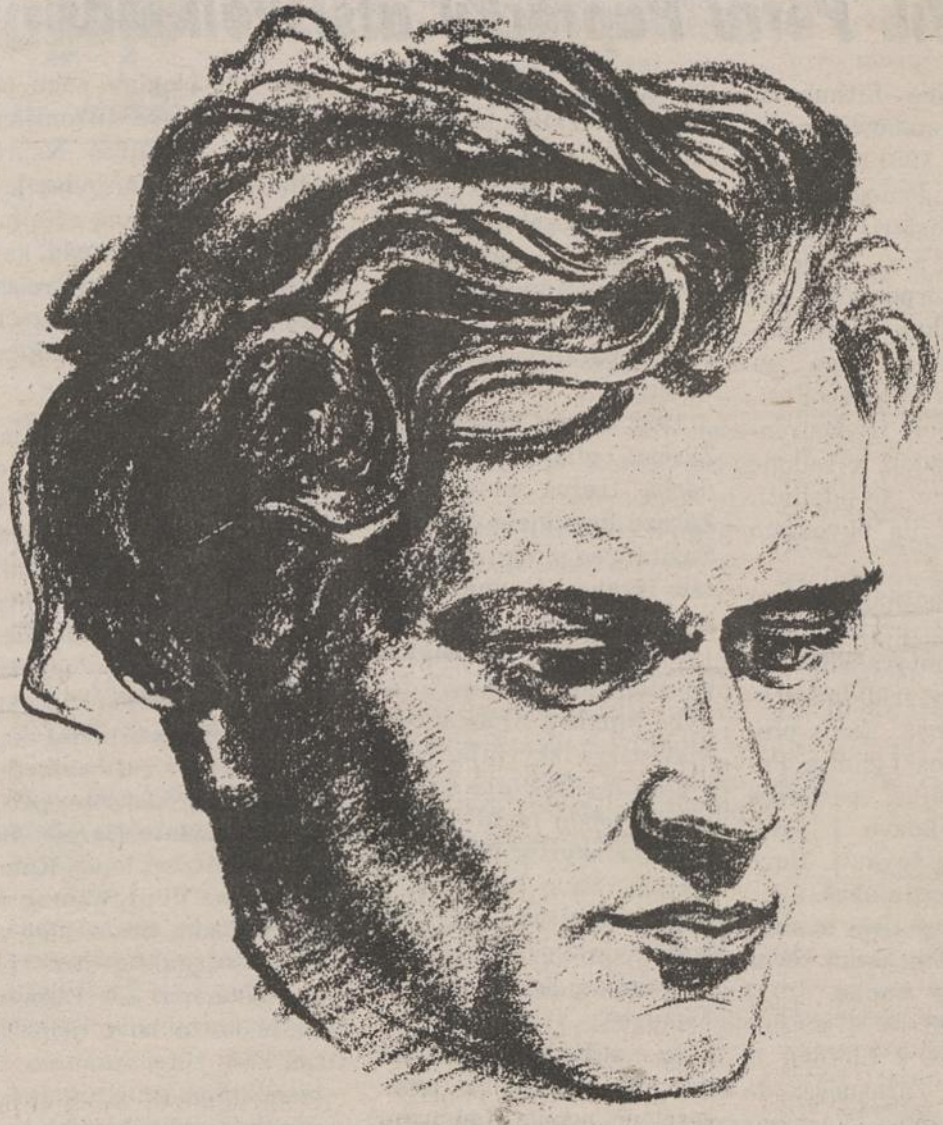
"Muzikos škiečiai", kurie yra Andriaus Kuprevičiaus plokštelėje. Žinovai jį skiria į neo-klasikinę muzikos kryptį, nors jo kūryboje nestinga lyrinių vietų bei didelės dramatinės įtampos.

Su jo mirtimi užverčiame dar vieno lietuviško talento knygos lapą. Jo dainos įeis į mūsų muzikos istoriją ir taps mūsų kultūrinio lobyno dalimi. Jos kada nors sugrįš į jo gimtąją šalį, kurios senoviniai muzikos motyvai buvo įaugę į jo dvasią. Jo kūryboje nuostabiai jungėsi dviejų pasaulių gražiausios ypatybės — lietuviška dvasia ir naujojo pasaulio naujų kelių ieškoji-

mas savo dvasios lūžiams išreikšti.

Atsisveikinimo žodis tapo elegija. Jame tik nebyli rauda, apraudantį negrįžtamai išskridusį sakalą.

A. A. kompozitorius Jonas Švedas (1927-1981)

Jonas Švedas
48

Dvidešimtas Dirvos NOVELĖS KONKURAS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės tema, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiu įteikti data 1981 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridodamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašielionio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

an opening exists in our home care operations for a currently licensed physical therapist with ability to apply rehabilitation techniques in a home setting and effectively communicate verbally and in writing. Duties required limited travel in Green County. Competitive salary. Liberal public employees, fringe benefit, package available for full time 35 hr. wk. Call or write for appt. to discuss details.

HEALTH COMMISSION
GREEN COUNTY HEALTH DEPT.
360 WILSON DR.
P. O. BOX 250
XENIA, OHIO 45385
513-376-9411 or 513-426-6351
An Equal Opportunity Employer (7-13)

"Aušrinės" tautinių šokių grupė, vadovaujama Eimučio Radžiaus, atlikusi šokių pyne Vasario 16-sios minėjimo metu Philadelphijoje.

Aušros Bagdonavičiūtės nuotr.

Su fil. Petru Paprocku atsisveikinus

Korp! Neo-Lithuania, New Yorke neteko vieno aktyvaus nario. 1981 m. sausio 24 d. mirė diplomuotas ekonomistas filisteris Petras Paprockas. Velionis buvo uolus korporacijos narys, draugiškas, visad pilnas sąmojaus, mėgo su draugais pasilinksinti, jautrios širdies ir pasirengęs kitam padėti ir reikale su neturiniu pasidalinti. Korp! nariu jis buvo nuo 1935 metų.

Užaugęs Zarasuose, nuo vaikystės pripratęs prie gražaus gamtovaizdžio ir gryno oro, tat ir didmiestyje gyvendamas, radęs progos, verždavosi į gamtą. Pavasariui atėjus, pasiėmęs meškerę vykdavo į jūrą, ežerą ar upę žuvauti. Buvo geras šachmatininkas.

Buvo gimęs 1908 metais, Maskvoje. Tuo laiku tėvas ten tarnavo banke. 1917 metais tėvai, su 4 mažais vaikais grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Zarasuose. Jo vyresnis brolis Vaclovas buvo 12, o jis tik 9 metų. Seserys, Konstancija ir Aleksandra dar visai mažutės. Tėvas gavo tarnybą policijoje. Tada alga buvo labai menka, tačiau, darbštumo, sumanumo ir kruopštumo dėka visus keturius vaikus išleido į aukštuosius mokslus: Vaclovas ir Konstancija baigė medicinos, o Petras ir Aleksandra, ekonomijos, mokslus.

Tuo laiku Zarasai buvo labai sulenkėję. Lietuvis klebonas, pamokslus sakydavo lenkiškai. Petras, dar jaunas progimnazijos mokinys su broliu Vaclovu ir dar keliais jų amžiaus jau-

nuoliais, suorganizavo, jaunesnius berniukus tarnauti bažnyčioje mišių metu ir tik lietuviškai tarp savęs ir su kunigais kalbėtis. Jaunimas laimėjo, nes prie jų greitai prisijungė parapijiečiai ūkininkai ir neužilgo Zarasų parapija pradėjo lietuvi.

1932 metais Petras baigė Zarasų gimnaziją. Gavęs darbą trejus metus dirbo Zarasų ligoninėje ūkvedžiu. Susitaupęs pinigų 1935 metais išvyko į Kauną, kur jo brolis Vaclovas jau studijavo mediciną, ir apsigyveno žaliakalnyje. Gavęs tarnybą Finansų Ministerijoje, Statistikos skyriuje, įstojo į Vytauto Didžiojo Universitetą, teisių fakulteto ekonomijos skyrių. Baigė 1939 metais. Savo tarnybos finansų ministerijoje nepakeitė ir joje pasiliko per abi okupacijas, ligi išvykimo iš Lietuvos.

Jo antilenkiška pažiūra, taip pat retkarčiais prasi-veržianti negatyvi nuomonė nušviečianti kai kuriuos dvasiškius, gali būti suprantama tik tų asmenų žinančių jo jaunystės gyvenimo epopeją, dar neišryškėjusio lietuviškojo patriotizmo dvelkimą ir tuolaikio apystovą, aplinkybes ir formuojančiosios Lietuvos valstybės sąlygas. Jis kaltino, kad lietuviai dvasininkai, 1905-1920 metų laikotarpyje nieko nedarė atlietuvininti anksčiau sulenkintas lietuvių parapijas, o kai kurie net neprisidėjo sustabdyti lenkinimo plėtimąsi. Atsimenu, dar Kaune, kai pasisakiau jam, kad gyvenu Vilijampolėje, jis greitai at-

sakė "tai blogiau negu po karo Zarasuose". Ironiška, kad jam Lietuvos Nepriklausomybės idėją visą laiką puoselėjusiam, Kaune visą laiką artimiausiu kaimynu buvo lenkų organizacijų sąjunga ir būstinė. Čia buvo pats lenkų veikimo centras.

1941 metais bolševikams traukiantis iš Lietuvos, nedidelė grupė partizanų, pasidalinę pasiryžo apsaugoti per Nemuną pastatytus tiltus. Tai buvo speciali grupė, pasiryžimu — batalijonas, vyru skaičiumi nepilna grandis. Aviacijos leitenantui Juozui Dženkaičiui staiga nusileidus karo aviacijos aerodrome, Aleksote, partizanų dvasia sustiprėjo. Bet maskoliai dar buvo Kaune ir mėgino ginti Kauną susprogdinant tiltus, kad vokiečiai negalėtų persikelti per Nemuną. Lt. Dženkaičis iš karto buvo pripažintas kaip tiltų apsaugos komendantas ir tiltus apsaugantieji privalėjo klausyti jo įsakymų. Toje grupėje buvo ir Petras su gimnazijos draugu Leonu Giedraičiu. Uždavynys buvo visais atvejais per didelis, mažai pasiryžėlių grupei. Visi trys Nemuno tiltai prie Kauno buvo apginti. Tačiau aviacijos ltn. Jonas Dženkaičis, docentas Juozas Malvydis, Liudas Giedraitis ir kiti, rodos, penki, tos grupės nariai žuvo. Lietuviai niekad neturėtų užmiršti nei jų vardų, nei jų darbų!

1944 metais iš Lietuvos pasitraukęs, Petras apsistojo Linzo mieste, Austrijoje. Bolševikams artėjant, nusikėlė į Innsbruką ir, kad įsitvirtinti, užsiregistravo Innsbruko Universitete ruošti doktoratui. Progai pasitaikius, slapta perėjo Austrijos - Šveicarijos sieną kalnuose, ir įsikūrė mažame miestelyje. Ligi vokiečių, trečiojo Reicho kapituliacijos ten pasiliko ir palaikė glaudžius ryšius su lietuviais gyvenančiais už karo zonos ribų. Ten jis gyveno ligi išvykimo į Ameriką.

Iš mažens buvo suinteresuotas smulkiąja mechanika: laikrodžiais, radijo detektoriniais bei elektriniais aparatais, 1950 metais atvykęs į JAV tuoj gavo darbą Emerson radijo ir televizijos fabrike, kur išdirbo ligi pensijai gauti nustatytos datos.

Nejaukiai pasijutęs pensijoje, susirado kitą darbą Manhattane. Metams žengiant pirmyn, sveikatai kas savaitę silpnėjant, po keletrių metų iš darbo pasitraukė. Tada pasiliko tik seni, jau neaktyvūs draugai ir tyra gamta. Pasijuto vienišas, ypač, kad 1966 metais staiga mirė jo brolis Vaclo-

Atsisveikinant su Korp! Neo-Lithuania filisteriu a. a. Petru Paprocku. Kalba Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Garbės sargyboje stovi: dr. J. Lenktaitis ir R. Bitėnas.

L. Tamošaičio nuotr.

vas su kuriuo iš mažens buvo labai artimas.

Petras nuolatos sielojosi Lietuvos bei lietuviškaisiais reikalais. Retai praleisdavo Korp! Neo-Lithuania sueigas. Jose nedaug ir ne dažnai kalbėdavo, tačiau atskirai su juo susitikus, visuomet turėjo pozityvių minčių ir klausdavo ar nevertėtų jas viešai iškėlus sueigoje padiskutuoti. Rudeny, prieš jam susergant buvo iškėles mintį padaryti vajų ir rinkti "Dirvai" prenumeratą. Nutarėva, kad vertėtų palaukti ligi sausio ar net vasario mėnesių, nes prieš tai Kultūros židinyje parengimų sezonas yra pačioje aukštumoje ir rezultatai gali būti nedideli.

1980 m. rugsėjo 3 dieną jį ištiko širdies priepuolis ir jis buvo paguldytas St. Francis ligoninėje. Vedančiai į smegenis arterijai užsikimšus buvo supariližuota dešinioji veido pusė, kalba ir judėsi. Kuriam laikui praėjus pradėjo taisytis, net galvojo neužilgo grįžti namo pas savo seserį dr. Konstanciją Šimaitienę. Tačiau, 1981 m. sausio 22 dieną nustojo veikusi širdis. Dirbtinomis priemonėmis buvo atgaivintas, bet jau sąmonės neatgavęs 1981 m. esausio 24 d. 7 val. 24 min., visam laikui nukeliavo į amžinybę.

Buvo pašarvotas Shalins šermininėje, Woodhavene.

Krūtinę puošė Korp! Neo-Lithuania spalvos. Prie karsto garbės sargyboje stovėjo jo draugai, juostomis pasipuošę, korporacijos nariai. Atsisveikinti susirinko pilna šermeninė. Maldą sukalbėjo Apreiškimo parapijos klebonas, kun. Jonas Pakalniškis. Kalbėjo Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis ir jo gimnazijos laikų draugas, zarasietis, Vacys Butkys. Korporacijos vardu jautriu žodžiu atsisveikinęs Povilas Ališauskas.

Palaidotas sausio 26 dieną Cypress Hills kapuose iš Apreiškimo parapijos bažnyčios. Laidojimo apeigų metu bažnyčioje giedojo M. Razgaitis. Į laidotuves iš San Francisco buvo atskridusi dukterėčia Kristina Paprockaitė Savickienė. Nuliūdime liko seserys Konstancija Šimaitienė ir Aleksandra Motekūnienė, su šeimomis, giminės Birutė Paprockienė, Vytautas Paprockas, Kristina Paprockaitė Novickienė, Virgilija Remėzienė, eilė giminių bei artimųjų ir Petro draugų zarasiečių.

Ilsėkis ramybėje kolega Petrai ir tavo meilė Lietuvai tegul lieka pavyzdžiu jaunesnėms kartoms.

Jonas P. Lenktaitis

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Kopyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

SUPERVISORY OPENINGS

HEAT TREAT, FORGING AND MAINTENANCE
FOREMEN AND SUPERINTENDENTS

Excellent opportunity for personnel growth for experienced personnel in an enlarging company located in southwest Ohio. Attractive salary and benefits including moving expenses.

CALL COLLECT

8 A. M.-5 P. M., Monday-Friday.

513-253-4120

(12-14)

CONVEYOR ESTIMATOR

ESTIMATOR WITH HEAVY CONVEYOR AND AUTOMATED MACHINERY EXPERIENCE. FULLY CAPABLE OF DEVELOPING COSTS OF COMPONENTS AND ESTIMATING LABOR COSTS OF ENGINEERING FABRICATION AND ERECTION FROM BLUE PRINTS AND SPECIFICATIONS. EXCELLENT SALARY PLUS FULL RANGE OF COMPANY PAID BENEFITS.

SEND RESUME WITH SALARY REQUIREMENTS TO:
EMPLOYEE RELATION MANAGER

ALLIED STEEL & CONVEYOR

17333 Healy
Detroit, Mich. 48212

Equal Opportunity Employer

(10-12)

EAST ST. LOUIS

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Visur lietuviai stengiasi Vasario 16 d. šventę kuo iškilmingiau paminėti. Kadangi East St. Louis ALTo nėra, tas uždavinys tenka Lietuvių Bendruomenei. Apylinkės pirmininkas dr. Vytautas Gavelis vietiniuose laikraščiuose — Collinsville Herald and Belleville News Democrat gana plačiai aprašė besiantinančią mūsų brangią šventę. Taip pat paminėdamas ir 1940 m. rusų brutalią Lietuvos okupaciją, sulygindamas ją su Afganistanu ir kitomis jų pavergtomis tautomis. Paryškindamas dabartinius įvykius Lenkijoje kurie kelia viltį Lietuvai ir kitiems kraštams vėl atgauti laisvę.

Sol. Praurimė Ragienė

Programai atlikti buvo atsikviesta iš Chicagos dainininkė Praurimė Krasauskaitė-Ragienė.

Šventės minėjimas prasidėjo sekmadienį, vasario 15 d., 11 val. Lietuvių parapijos bažnyčioje. Pamaldas už Lietuvą ir tai progai pritaikintą pamokslą pasakė kun. Vytautas Balčiūnas. Pamaldų metu giedojo bažnyčios parapijos choras ir solistė Praurimė K. Ragienė.

Antrąją programos dalį parapijos salėje, kurią gražiai išpuošė Albina Gavelienė ir Veronika Juodakienė, pradėjo LB apylinkės pirmininkas dr. Vytautas Gavelis pasveikindamas visus susirinkusius ir trumpai apibūdindamas šios šventės reikšmę. Invokaciją sukalbėjo kun. Vyt. Balčiūnas. Parapijos vargonininkė Stella Stankus vadovaujant buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Atsistojimu ir minutės tyła buvo pagerbti visi kovotojai žuvę už Lietuvos laisvę. Salėje esantieji savanoriai-kūrėjai Antanas Vaicekauskas ir

Juozas Kučiauskas buvo pagerbti juos iššaukiant.

Po oficialios programos dalies, dr. Vyt. Gavelis pakvietė tolimesnei programai vesti Marytę Stančiūtę-Allen. Angliškai apie Lietuvą kalbėjo moksleivis Jonas Grybinas; lietuvių kalba paskaitą skaitė Vladas Tervydis, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas, tad kalbėjo daugiau apie įvykius, kurie lietė karinius reikalus.

Po paskaitos programos vedėja supažindino publiką su atvykusia sol. Praurime K. Ragiene, kuri buvo sutikta su gausiais plojimais. Ji savo stipriu ir gerai apvaldytu lyrinio sopranu padainavo keletą lietuviškų ir angliškų dainų visiškai pavergdama klausytojus.

Laike solistės trumpų pertraukėlių pranešėjos dukros moksleivės: Margarita paskaitė Lietuvos himną angliškai supažindindama amerikonus su jo prasme ir Regina paskambino pianinu iš Bizet kūrinį. Reikia džiaugtis, kad mūsų tautietė Marytė Stančiūtė-Allen sukūrusi šeimą su ne lietuvių kilmės asmenu, bet kuris būdamas inteligentiškas, korektiškas tolerantas nesipriešina ir savo šeimą leidžia auklėti lietuviškoje dvasioje. Tiesiog malonu yra matyti Marytę ir jos tris malonias dukteles visas pasipuošusias tautiniais drabužiais dalyvaujant ir aktyviai prisidedant visuose mūsų parengimuose. Tenka priminti, kad didelis nuopelnas dėl lietuviškumo priklauso seneliams: Antanui ir Elenai Stančiams, kurie kalba tik lietuviškai su savo anūkėlėmis. Marytės Stančiūtės-Allen šeima gali būti pavyzdys visoms mišrioms lietuvių šeimoms.

Po meninės programos visi buvo pakviesti vaišėms, kurias paruošė mūsų šeiminkės: Joana Gerčienė, Vita Kemežienė, dr. Veronika Juodakienė, Elena Stančienė, Marytė Mogenienė, Virginija Grybinienė, Agutė Tiškienė ir Jadvyga Mejerienė. Gėrimus parūpino LB apyl. išdininkas Alfonsas Gerčys. Mūsų "virtuozai" — muzikantai Zigmas Grybinas ir Bronius Valeika visus palinksmo su akordeonu.

Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta 998 dol. (d)

Bostono vilkiukų vadovai praeitų metų vandens iškyloje. Iš kairės: Andrius Dilba, Tomas Zikas, Tadas Petronis ir Jonas Bričkus.

■ Bostono lietuviai

MINĖJO PREL. M. KRUPAVIČIAUS MIRTIES SUKAKTĮ

Prel. Mykolo Krupavičiaus 10 metų mirties sukaktis buvo paminėta Bostone kovo 8 d. Šv. Petro lietuvių parapijos salėje. Minėjimą atidarė inž. dr. Jonas Kuodis. Parapijos kleb. kun. Albertas Kontautas sukalbėjo maldą. Atsistojimo minute buvo pagerbtas nesenai miręs krikščionių demokratų sąjungos vicepirm. Stasys Lušys. Apie prelatą kalbėjo iš savo prisiminimų ir iš prelato raštų.

Taip suglaustai A. Keturakis perbėgo prel. Mykolo Krupavičiaus gyvenimą. Tada Rozalija Petronienė paskaitė ištrauką iš Krupavičiaus raštų. Minėjimą baigė dr. J. Kuodis, padėkodamas prelegentui ir susirinkusiems.

Minėjimą rengė Lietuvių Krikščionių Demokratų sąjūdžio Bostono skyrius.

KUR LIEJASI JAUNYSTĖS JUOKAS

Retai turime parengimų ar švenčių, kur skambėtų vaikiškas džiaugsmas ir lietuvių jaunystės juokas.

Skautų rengiamos Kaziuko mugės dar suteikia džiaugsmą, kur vaikučiai, vyresni, suaugę ir net seniai bendrai praleidžia keletą valandų toje krykštujančioje atmosferoje.

WANTED

STRUCTURAL FITTERS

Qualified Fitters Only

Fabrication Plant

Located in Trinity, Texas

PAID HOSPITALIZATION, LIFE & AD & D COUNTRY LIVING — NO TRAFFIC HASSLE. Less Gas Requirements

TRINITY STEEL FABRICATORS, INC.

200 Pine Valley Dr.

P. O. Box 1451

Trinity, Texas 75862

Trinity #594-3513

Houston #713-224-3996

Equal Opportunity Employer

(10-12)

ENGINEER

FIRST CLASS STATIONARY ENGINEER

Marathon Oil Company's Detroit refinery is now interviewing for a Utilities Shift Engineer with a City of Detroit First Class Stationary Engineer license.

Rotating shift work required. We offer a competitive salary and fringe benefits. Call: (313) 843-9100

Or write:

MARATHON OIL CO.

1300 S. Fort St.
Detroit, Mich. 48217

Equal Opportunity Employer

Wanted at once Journeyman or 1st Class Skilled

TOOL and DIE MAKER

Experienced candidate needed for manufacturer of sample and production tooling, including maintenance tools. Reports to Chief Engineer for each project. Applicant must have experience in all of the following areas:

- Operation of tooling machines
- Thin sheet metal (.003") fabrication knowledge
- Multiple press and drawing tools
- Metric knowledge desirable
- Steel strip punching tools
- Good communication skills

Qualified candidate will have minimum of four years experience in the above areas. Top pay is offered for this position along with Goetze's excellent employee benefit package. Join an international company known for its quality products and people.

Send resume only in confidence to:

Personnel Director
GOETZE GASKET CO.

P. O. Box 14251

LaGrange, Georgia 30241

Phone (404) 884-6011

For Additional Information

An Equal Opportunity Employer M/F

Detroito lietuviai

Antanas Grinius

KONKURSO LAIMĖTOJAI

Minint Vasario 16, DLOC valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas įteikė "Aušros" ir "Žiburio" lituanistinių mokyklų mokiniams, konkurse laimėtas, premijas. Jas gavo: "Aušros" lituanistinės mokyklos mokiniai — Rūta Šnapštytė ir Kristina ir Morkus Moulding. "Žiburio" lituanistinės mokyklos mokiniai — Rima Jankutė, Antanas Kizlauskas, Violeta Dovenytė, Danutė Petrusevičiūtė, Nata Zarankaitė, Paulius Gražulis, Linas Udrys, Laura Gražulytė, Aldas Kriaučiūnas, Indrė Sabaliūnaitė, Medija Sabaliūnaitė, Kristina Merkytė ir Gyčis Udrys. Nors tos premijos nebuvo per daug didelės, bet vistiek jas gavusieji jomis džiaugėsi.

PARAMA MOKYKLOMS

LB Krašto Valdyba paskyrė Detroito lituanistinėms mokykloms \$1,600 ir jas padalinus pagal mokinių skaičių gavo: "Aušros" lituanistinė mokykla \$100 ir "Žiburio" lituanistinė mokykla \$1,500.

Čekius įteikė LB Detroito apylinkės švietimo vedėja Jūra Pečiūrienė A. Vaitėnui — "Aušros" mokyklos vedėjui ir D. Doveinienei — "Žiburio" lituanistinės mokyklos vedėjai.

IR KAZIUKO MUGĖ ČIA PAT

Skautai ir jų tėvų komitetas stropiai ruošiasi Kaziuko mugei, kuri įvyks kovo 22 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre, tuojuo po 10:30 atlaikytų

Nauja Švyturio jūrų šaulių kuopos Detroito valdyba. Sėdi iš kairės: V. Rinkevičius, S. Paulikienė, Br. Valiukėnas, A. Bukšnienė, A. Šukys. Stovi: A. Sukauskas, J. Kinčius, A. Šiurkus, B. Telyčėnas, M. Abarius, S. Lungys, S. Šližys, P. Bukšnys. Trūksta A. Vaitėno, A. Grigaičio, P. Jočiaus ir kun. K. Simaičio.

šv. mišių. Veiks įvairių valgių svetainė, laimės šulinys ir skautų bei skaučių bus pardavinėjami kepsniai ir dirbiniai. Laimės šuliniai reikalingi fantai. Jus galima įteikti prie Dievo Apvaizdos bažnyčios p. Mingėlienei ir prie šv. Antano bažnyčios B. Barauskienei.

CHORO REPETICIJOS

šv. Antano parapijos bažnytinis choras pradėjo repeticijas Velykų šventėms. Repetacijos vyksta po lietuviškų pamaldų bažnyčioje prie vargonų. Į chorą paskutiniu laiku įsijungė nauji choristai: P. Čiunkienė, A. Tamulionienė ir B. Januškienė iš Windsor, Ont.

LB DETROITO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

LB Detroito apylinkės metinis visuotinis susirinkimas įvyks kovo 29 d. 12:15 val. Kultūros Centre. Bus valdybos narių pranešimai ir išrinkti 4 nauji valdybos nariai. Visi kviečiami dalyvauti.

SURINKTA AUKŲ

Detroito apylinkės lietuviai Vasario 16 proga Lietuvių Bendruomenei suaukojo \$5,163.00. Politinės vakaronės metu (sausio 24 d.), buvo pradėtas šių metų vėjus ir ta proga buvo suaukota Lietuvių Bendruomenei virš \$1,500. Vėjus tęsiamas. Jam vadovauja LB Detroito apylinkės išdinininkas Algis Bražėnas.

GRĮŽO IŠ FLORIDOS

ALT S-gos Detroito skyriaus pirmininkas Jonas ir Joana švobai, praleidę žie-

mos šalčius Floridoje, grįžo Detroito ir įsijungė į visuomeninę lietuvišką veiklą. Sveikiname gerai pailsėjusius!

SPORTO ŽINIOS

PLAUKYMO PIRMENYBĖS

Plaukymo pirmenybės bus prarastos šeštadienį, gegužės 16 d., Catonsville Community College baseine, 800 South Rolling Rd., Baltimore, Md. 21228. Varžybų laikas — nuo 12:00 iki 4:00 pm. Dalyviai prisistato nuo 11:00 am. Baseinas yra 25 yd. ir turi 8 linijas.

Šios varžybos bus 1981 m. š. A. Pabaltiečių pirmenybės, iš kurių bus išvestos ir lietuvių pirmenybės.

Pirmenybės bus vykdomos šiose klasėse: vyrų ir moterų, jaunių ir mergaičių 13-14 m., jaunių ir mergaičių 11-12 m., jaunių ir mergaičių žemiau 11 m. Klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Programa apima visus plaukymo stilius. Šuolių į vandenį nebus.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Dalyvių registracija atliekama iki 1981 m. gegužės 9 d., šiuo adresu: Mr. Arvydas Barzdukas, 3322 Hartwell Ct., Falls Church, Va. 22041. Telefonas: (703) 560-1410 namų.

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1981 m. š. A. Lietuvių individualinės šachmatų pirmenybės bus prarastos gegužės 16-17 d.d., Lietuvių Namuose (Lithuanian Hall), 851-853 Hollins St., Baltimore, Md. 21201.

Turnyras bus prarastas 5 ratų šveicarų sistema. Laiko riba — 40 ėjimų per 90 min.

Trys ratai bus vykdomi šeštadienį ir du sekmadienį.

Pirmojo rato pradžia — 10:00 am, šeštadienį, gegužės 16 d. Dalyviai prisistato nuo 9:00 am.

Dalyvavimas atviras visiems lietuviams šachmatininkams. Žaidėjų skaičius neapribotas.

Dalyvių registracija atliekama iki 1981 m. gegužės 9 d., šiuo adresu: Mr. Petras Okas, 1250 Elm St., Baltimore, Md. 21227. Tel. (301) 242-3112.

VERTINGAS LEIDINYS

Tik ką iš spaudos išėjo ilgai laukta knyga, anglų kalba, apie sovietų genocidą Lietuvoje, "Soviet Genocide in Lithuania", parašyta prieš 7½ metų mirusio dr. Juozo Pajajuo.

Knygą išleido Stepo Zbarsko Manyland Books leidykla, (84-39 90th, Woodhaven, N. Y. 11421).

Tai vertingas leidinys, gausiai dokumentuotas ir iliustruotas — pradedant Molotovo-Ribbentropo pakto slaptais protokolais, bei jau tada, 1939 metais, Raudonosios armijos išleistu žemėlapiu, atvaizduojančiu Lietuvą, Latviją ir Estiją tarybinėmis respublikomis, ir baigiant Sibiro tremtinių liudijimais, bei šurpiom tardymų kameros, kankinimo įrankių ir nukankintų žmonių fotografijom.

Knygos leidimą finansiniai parėmė tautos fondas. Jos kaina \$10.95.

DATA PROCESSING PROFESSIONALS

Holland, Michigan

As a leading manufacturer of office interior systems, Haworth is experiencing dramatic growth in an industry that is also expanding very rapidly. A people-oriented company, Haworth is dedicated not only to its own corporate growth, but to the professional development of the individual as well.

About M.I.S.

A strong management commitment to our M.I.S. group is reflected in the recent conversion to an IBM 4341 system in an MVS/IMS on line environment. This will involve re-design of all major applications now being developed including Human Resources, Marketing, and all Accounting functions as well as a comprehensive MRP system.

Opportunities

Several Systems Analyst and Programmer/Analyst positions are available in systems development and support groups. Experience requirements vary from 1 to 6 years, preferably in a manufacturing environment. Qualified candidates will be degreed professionals who have demonstrated good communication skills, project leadership abilities, and motivation to keep projects moving with minimum supervision.

The Company and Benefits

Haworth is located in Holland, Michigan - in the heart of a four season recreational area - with a small town atmosphere and big city conveniences. Our benefits package is competitive and includes a liberal relocation policy.

We are HAWORTH Manufacturing, Incorporated, and we would like to tell you more about ourselves, especially if you are an independent thinker able to handle projects with little intervention. To pursue this opportunity, send a current resume to:

MANAGER OF EMPLOYEE RELATIONS
Human Resources Department

OFFICE INTERIOR SYSTEMS
Holland, MI 49423

An Equal Opportunity Employer

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

Chicagos lietuviai

LTN METINIS SUSIRINKIMAS

Chicagos Lietuvių Tautinių Namų keturioliktasis metinis narių susirinkimas šaukiamas 1981 m. kovo 21 d. (šeštadienį), 4:30 val. p. p. nuosavuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Susirinkime sprendimo teisę turi tik LTN nariai, bet jame dalyvauti ir savo pasiūlymus pareikšti kviečiami visi Chicagos lietuviai-ės.

Susirinkimui pasibaigus (7 v. v.), visi jo dalyviai su šeimomis ir bičiuliais maloniai kviečiami šeimyniškai vakarienei toje pat salėje. Mokama \$6.00 už asmenį. Vakarienei iš anksto registruotis pas Juozą Andrašūną, tel. 523-0227 (laiške nariams buvo nurodyti kiti telefonai).

DAINOS IR ARIJOS Į TALKĄ CHICAGOS JAUNIMO CENTRUI

Kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje išsivysto veiklos centrai apie kuriuos sukasi ir visa kolonijos kultūrinė veikla. Chicagoje toks neabejotinas kultūrinės veiklos centras yra lietuvių jėzuitų, prieš maždaug ketvirtį šimtmečio įkurtas, Jaunimo centras. Apie Jaunimo centrą, lyg apie kokią ašį, sukasi beveik visi kultūriniai rengimai. Čia pasirošama šokių ir dainų šventėms. Lietuvių operos spektakliams ir t.t. Čia vyksta koncertai, rečitaliai, teatriniai pastatymai, minėjimai, simpoziumai, įvairiausi suvažiavimai, vakaronės ir net vestuvės.

Jaunimo centro išlaikymu ligi šiol rūpinosi tėvai jėzuitai, tačiau jų skaičiui sumažėjus, vadovavimą perėmė pasauliečių komitetas. Ant šio komiteto narių pečių dabar gula apšildymo, apšvietimo, apsaugos, remonto ir pagerinimų problemos, o jos nemenkos. Ypač aktuali šiuo metu yra scenos atnaujinimo problema. Naujoms langų ir scenos užuolaidoms, kurios čia kabo dar nuo įkūrimo laikų, reikia apie 8000 dol.

Nėra jokios abejonės, kad Chicagos lietuviai, su mažomis išimtimis, didžiuojasi savuoju Jaunimo centru ir jo veiklą visokiais būdais remia. Remia ją organizacijos ir kolektyvai, kuriems Jaunimo centras yra itin svarbus. Vienu iš tokių kolektyvų yra Chicagos lietuvių opera, kuri šiais metais jungiasi į Jaunimo Centro išlaikymo talką ypatingu būdu: šio sezono "I Lituanai" operos spektaklių 7 solistai, dirigentas ir viena staigmena, atliks Pirmojo metinio J. C. koncerto programą!

Anot sol. Algimanto Grigo, koncerto meninės dalies organizatoriaus, tokio koncerto Chicagoje dar nėra buvę ir, ko gero, daugiau niekada nebus. Šio dainų ir arijų koncerto programai yra numatoma suformuoti duetus, trio ir gal net kvartetą ir pateikti publikai tokią programą, kuri ilgai išliktų publikos atmintyje. Sol. Algimantas Grigas savo sugebėjimus organizuoti jau yra parodęs, tad belieka laukti tikrai gerai suformuotos ir muzikinės minties vientisumu ir idėjos nuoseklumu pasižyminčios programos. Techninės koncerto dalies organizatorius Henrikas Laucius spaudai pareiškė neabejojant, kad šis š. m. balandžio 26 d., 3 val. p. p. įvyksta koncertas yra naujos Jaunimo centro tradicijos pradžia.

Romas Kasparas

MINĖJO VASARIO 16-TAJĄ

Š. m. vasario 14 d. įvyko Chicagoje Kr. Donelaičio mokyklų Vasario 16 minėjimas. Mokiniais sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, programa prasidėjo Nepriklausomybės paskelbimo aktu, skaitomu A. Švabo, VIII kl. mok. Mokyklų dir. J. Širka pasveikino mokinius ir svečius, savo trumpame žodyje ragindamas dirbti dėl laisvos Lietuvos. Referatą "Vasario 16" skaitė R. Variakojytė, VIII kl. mok., o tada N. Nausėdienės (savo kl. auklėtojo) eil. "Tikėjimas" deklamavo V kl. mokiniai: D. Lesniauskas, A. Kerelis, D. Tamulaitytė ir R. Chiapetta.

Specialaus skyriaus — lietuviškai besimokančių — mokiniai deklamavo J. Minelgos "Vasario 16". Juos paruošė mokytojos L. Rekašiūtė ir G. Antanaitytė. Dar deklamavo eilėraščių pyne "Yra šalis" visi 26 VI-sios kl. mokiniai, paruošti mokyti D. Bindokienės. Programoje tautinius šokius šoko II, III skyrius ir VII, VIII kl. Mokiniai paruošė mokytojos R. Končienė (pradžios mokykla) ir D. Bilaišytė (aukštesnioji mokykla). Į kitus programos tarpu buvo įterptos dainos, kurias dainavo atskirai pradinės mokyklos (paruošti mokyti A. Aleknaitytės) ir aukštesniosios mokyklos mokiniai (paruošti mokyti V. Gutausko). Akordeonais dainomis ir šokiams pritarė I. Končiūtė, A. Polikaitis ir V. Puodžiūnas, VI kl.

Programos pabaigai buvo parodytos VI tautinių šokių šventės skaidrės. Įvadą joms davė tautinių šokių mokyti D. Bilaišytė, o skaidrės paruošė R. Jelionytė, E. Būtėnas ir A. Sta-

Dvi linksmos aštuntokės, Lora Vasiliauskaitė ir Ramona Steponavičiūtė šoka subatėlę Vasario 16-sios minėjime Kr. Donelaičio mokyklų scenoje.

J. Tamulaičio nuotr.

siulis. Minėjimą baigė mokyklų daina "Su mokslu į rytojų". Programos pranešėja buvo E. Rėklaitytė, VIII kl. mokinė.

Laura Pušriūtė,
VIII kl.

Kr. Donelaičio
aukštesnioji mokykla

ELIZABETH

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Jau iš pat ryto prie lietuvių bažnyčios šalia Amerikos vėliavos plėvėsavo ir Lietuvos trispalvė. Šventė prasidėjo pamaldomis už Lietuvą, kur pritaikintą pamokslą pasakė kun. Juozas Pragulbickas, o mišių metu solo giedojo Julija Liana ir Balys Miškinis.

Tuoju po pamaldų lietuvių rinkosi į parapijos salę. Nuskambėjus Amerikos ir Lietuvos himnams bei kun. Juozui Pragulbickui sukalbėjus maldą, šį iškilmingą minėjimą atidarė Julius Veblaitis. Padaręs trumpą įvadą apie laisvę ir jos lūkesčius Lietuvoje, jis susirinkusiems pristatė svečią iš Washington, D. C., LB darbuotoją Algimantą Gurecką ir pakvietė jį prabilti į susirinkusius tautiečius.

Prelegento būta gerai pasirošta. Jo kalba buvo tikrai įdomi, dalykiška, ir aktuali, nes ji lietė dabartį ir jos problemas. Jo kalba neperžengė nei pusės valandos ribos. Susirinkusieji, kurių buvo apie šimtą, klausėsi Algimanto Gurecko su dideliu dėmesiu. Po jo žodžių Kazys Bartys kvietė visus savo aukomis paremti mūsų organizacijas, kurių pozityvūs darbai galėtų priartinti Lietuvai laisvę.

Meninėje dalyje pasirodė

jauna solistė Angelė Kiaušaitė, šiuo metu bėbąigianti dainavimo studijas garsiajame Curtis Institute Philadelphiaj. Ji padainavo šešias dainas ir vieną priedo. Visos dainos buvo lietuvių kompozitorių arba jų harmonizuotos. Dainininkė pasirodė turinti ne tik gerą balso kokybę bei jo kontrolę, bet taipgi ir sugebėjimą išgyventi dainos mintį. Nesunku, tad, jai buvo užmegsti ryšį su klausytojais, nes jautėsi ir jos meninės vidinės kultūros alsavimas. Fortepijonu ją santūriai ir elegantiškai palydėjo naujasis lietuvių bažnyčios vargonininkas Matas Jatkauskas.

Gražią staigmeną padarė neseniai architektūros institute dekoravimo studijas baigusi Rūta Raudytė. Ji su savo partneriu amerikiečiu pagrojo "žemaitišką ragtime" ir visą W. A. Mozart'o C-dus koncerto pirmąją daly — dviem akordeonais. Tiek techniškai tiek susigrąžimo atveju jų atlikimas buvo be priekaištų: tikslus, tiesiog sinchronizuotas.

Kaip praeityje, taip ir dabar New Jersey tautinių šokių grupė Liepsna dailiai ir vikriai pašoko šešius šokius. Grupei vadovauja Rūta Mickūnienė ir Debbie Didžbalytė. Akordeono palyda — Sharon Mažauskaitė. Programos įtarpus lietuviškais eilėraščiais mus pradžiugino Dr. Vinco Kudirkos vardo šeštadieninės mokyklos mokiniai: Rasa Kligytė, Vydas Matonis, Ramunė Kligytė ir Vilius Sruoginis. Ta proga Julius Veblaitis iškvietė Elizabetho šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto pirmininką Dr. Valentina Šerną ir įteikė ją tik gautą iš LB Cent-

ro Valdybos \$200 čekį mokyklai paremti. Po to buvo trumpai perskaitytas sveikinimas — rezoliucija, gauta Henriko Bitėno pastangomis, iš Union County Freeholders pirmininkės Rose Marie Sinnott. Ši rezoliucija itin šiltai išreiškia lietuvių tautos lūkesčius.

Aukų Lietuvos reikalams buvo surinkta rekordinis skaičius: \$1,828, iš kurių pagal aukotojų valią 228 dol. buvo skirta ALTAi, 238 dol. VLIKui ir \$1362 — Bendruomenei. Be to dar buvo gauta 50 dol. mokyklai paremti ir \$50 Bažnyčiai šalpai.

Po minėjimo programos atlikėjas ir kitus norinčius, valdybos narys Albinas Stukas pakvietė į žemutinę salę pietums. Čia jo pastangomis buvo suorganizuoti ir skoningai paruošti šalti užkandžiai bei karšti patiekalai. Buvo pasižmonėta ir pasidžiaugta šiuo puikiai pavykusi Vasario 16-tos minėjimu, kurį suruošė LB Elizabetho Apylinkė. Jame dalyvavo ir New Jersey Apygardos pirm. Kazys Jankūnas.

Beje pranešame, kad LB Elizabetho apylinkės narių metinis susirinkimas įvyks š. m. kovo mėn. 29 d., sekmadienį, 12 val. dieną lietuvių parapijos salėje. (jpv)

ŽINIOS APIE LIETUVĄ KITATAUČIŲ SPAUDOJ

Chretiens De L'est, Paryžiuje leidžiamas trimėnesinis žurnalas, išleido specialų numerį, skirtą Lietuvai.

Šis leidinys (1980, Nr. 27) apie Lietuvą, pavadintas Catholiques de Lituanie, duoda išsamiai lietuvių tautos bei Lietuvos katalikų istorinę apžvalgą. Įvairios iliustracijos puošia šį 120 psl. leidinį — jų tarpe Lietuvos krašto bei vyskupijų žemėlapiai, nuotraukos, vaizduojančios persekiojimo faktus okupuotoj Lietuvoj, demografinių statistikų lentelės ir t.t.

Pirmoj daly skaitytojas supažindinamas su lietuvių tauta, kraštu, kalba ir Lietuvos istorija.

Antroji dalis nagrinėja Lietuvos Bažnyčios vystymąsi nuo 1251 iki 1940.

Trečioj daly išdėstyta dabartinė tikėjimo būklė Lietuvoj. Pateikiamos žinios apie Lietuvos ištremtuosius vyskupus, kunigus, seminariją, tikinčiuosius, jaunimą, bažnyčias, pagrindžio spaudą. Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetą ir sąžinės kalinius. Vaizdžiai atpasakojama valdžios persekiojimo priemonės prieš Lietuvos tikinčiuosius, naudojant ištraukas iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų.

Šį leidinį bus galima gauti per Lietuvių Katalikų Religinę šalpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kalifornijos lietuviai

**VIKTORAS RUOKIS —
NAUJAS DIPL.
CHEMIJOS INŽINIERIUS**

1980 m. gruodžio mėn. 12 d. Viktoras J. Ruokis baigė Kalifornijos UCLA universitetą, įsigydamas chemijos inžinerijos bakalauro laipsnį. Viktoras yra dipl. chemijos inžinieriaus Juozo Ruokio ir Aldonos Bliūdžiūtės sūnus. Gimė 1958. VIII. 8 d. Chicagoje, baigė Los Angeles šv. Kazimiero pradinę mokyklą, Marshal vidurinę mokyklą ir garsiąjį UCLA universitetą. Lankė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, priklausė jūrų skautams ir yra Korp! Neo-Lithuania aktyvus filisteris. Jo abi sesutės Danutė ir Vida taip pat yra aktyvios neolitanės filisterės, eidamos įvairias pareigas šios Korporacijos Los Angeles padalinio valdybose. Viktoras Ruokis nuo š. m. pradžios pradėjo dirbti savo specialybėje stambioje alyvos kompanijoje Los Angeles priemiestyje, gi nuo š. m. bendrovės siunčiamas tęs studijas įsigyti magistro laipsnį iš biznio administracijos.

Viktoro tėvelis chem. inž. Juozas Ruokis yra sėkmingas pramoninkas, turįs nuosavą industrinių dažų (taip pat ir namų) įmonę, pradėjęs verstis šiuo bizniu jau 1955 m. Chicagoje ir jau 26 m. vykusiai tai tęsia čia Los Angeles.

Ypatingai nuostabu ir imponuojančiai yra tai, kad Viktoras yra jau ketvirtos generacijos atstovas, kuris liko ištikimas Ruokių chemikų šeimos tradicijoms ir palaiko jų tęstinumą jau apie 120 metų.

Viktoro prosenelis Gabrys Ruokis, turėdamas chemijos genijaus gyslelę, jau praeitame šimtmetyje ap rūpindavo švenčių apylinkės gyventojus reikalingiausiomis cheminėmis medžiagomis. Jis virdavo degutą — retams tepalą, muilą, iš sėmenų spaudė aliejų, darė pokostą-varnišų, gerbavo odas. Viktoro senelis Viktoras Ruokis buvo Nepriklausomaj Lietuvoj garsus chemijos profesorius,

Dotnuvos žemės ūkio Akademijos geologijos-minerologijos ir dirvožemių chemijos katedrų vedėjas. Pagaliau, kaip minėta, tėvelis sėkmingai darbuojasi savo nuosavoje cheminėje įmonėje.

Visa Ruokių šeima yra labai veikli lietuviškai visuomeniniuose dirvonuose. Visi trys vaikai yra aktyvūs neolitanai, o tėvas yra Valstiečių Liaudininkų Centro Valdybos narys ir dabartinis Los Angeles šaulių kuopos pirmininkas.

Linkime naujajam chemikui vaisingai tęsti šeimos tradiciją, sukuriant penktąją generaciją ir išlikti ištikimu lietuvių tautos sūnumi. (eb)

IS KREDITO KOOPERATYVO VEIKLOS

Lietuvių Kredito Kooperatyvo narių metinis susirinkimas įvyko kovo 1 d. Tautinių namų salėje, 3356 Glendale Blvd., L. A. Susirinkimą pradėdant, tylos minute buvo pagerbti praėjusiais metais mirusieji nariai: Jonas Janušauskas ir Ida Budginas. Iš pirmo ninko pranešimo sužinota, kad praėjusiais metais už paskutinį ketvirtį nariams taupytojams buvo išmokėta 8% dividendo. Nariai, taupytojai gali gauti gyvybės draudimą iki \$2000.00, už kurį jiems mokėti nereikia, nes premijas sumoka kooperatyvas. Gautas leidimas priiminti terminuotus 3 mėnesiams indėlius \$10,000.00 ir daugiau, už -ku riuos mokama 12%. Indėliai yra apdrausti valdžios įstaigoje iki \$100,000.00. Paskolos taip pat duodamos palankesnėmis sąlygomis negu kitose kredito institucijose ir jos yra apdraustos iki \$10,000.00. (Nedraudžiamos tik nekilnojamu turtu garantuotos paskolos).

Finansinę apyskaitą pateikė kooperatyvo išdinininkas I. Medziukas. Kooperatyvo aktyvai metų pabaigoje buvo \$730,695.00. Pelno, atskaičius išlaidas, gauta \$58,699.00, kuris pervedus įstatymų reikalaujamą procentą į rezervų fondą, išdalinamas nariams taupytojams. Garantijų ir rezervų fonduose buvo \$81,493.00. Kooperatyvas turėjo 512 narių.

Kredito komiteto pirm. A. Valavičius pranešė, kad buvo peržiūrėti ir patvirtinti 42 paskoloms gauti pareiškimai \$176,247.00 sumoje. Priežiūros komiteto pirm. K. Prišmantas paskaitė aktą, kad patikrinus kooperatyvo knygas ir dokumentus, viskas rasta tvarkoje. Be to, karta metuose atvykę Korporacijų departamento revizoriai daro patikrinimą.

Pasisakius dėl pranešimų ir patvirtinus apyskaitas, vyko rinkimai. Į valdybą išrinktas Jonas Mockus ir perrinktas Ignas Medziukas, į priežiūros komitetą — Kazys Prišmantas. Susirinkimui pirmininkavo A. Kiršonis, sekretoriavo M. Prišmantas. Pasibaigus susirinkimo oficialiai daliai, dalyvavusieji buvo pakviesti užkandėliams. (im)

RAMONA ALSEIKAITĖ-GRICIENĖ

Baigusiujų aukštąjį mokslą eiles šiais metais papildė jaunimo tarpe veikli losangelietė Ramona Alseikaitė-Gricienė.

Aukščiausiais pažymiais baigė Glendale Holy Family aukštesniąją mokyklą 1976 metais. Buvo klasės "valedictorian". Tų pačių metų rudenį pradėjo studijas USC (University of Southern California). Studijavo biznio administraciją, sąskaitybės specialybėje, ir 1981 m. sausio mėnesį baigė bakalauro laipsniu — summa cum laude. Universitete priklausė Beta Gamma Sigma Honorary Business Fraternity.

Šiuo metu labai stambioje biznio sąskaitybės bendrovėje Peat, Marwick, Mitchell & Co. pradėjo mokesčių apskaičiavimo specialistės tarnybą. Laisvalaikiais studijas tęs toliau.

Ramona visą laiką buvo aktyvi Los Angeles lietuvių jaunimo ir meninėje veikloje. Yra baigusi pilną Los Angeles lituanistinės mokyklos kursą ir vėliau pati penkis metus mokytojavo šeštadieninėje mokykloje. Kelioliką metų šoko tautinių šokių "Spindulio" ansamblyje. Nuo septynių metų studijavo klasikinį baletą ir išraiškos šokius. Kaip šokėja dalyvavo Ballet Theatre of Glendale spektakliuose ir taip pat daugelyje baletų koncertų. Dažnai pasirodydavo lietuvių bendruomenės renginiuose ir vienoje operetėje.

Priklauso ateitininkams. Prieš metus išteko už Arvydo Griciaus, kuris anksčiau buvo Santa Monikos Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininku. Jis yra diplomuotas teisininkas

FILATELIJA

NR. 2

Antanas Bernotas

JAV gruodžio 27 d. išleido 19 centų pašto ženklą su indėnų vado Sequoyah atvaizdu. (19 c. — naujas pašto tarifas atvirlaiškiams į užsienius).

George ar Guess Sequoyah (apie 1760-1843), indėnų čerokėzų genties vadovas, gimė Tuskegee, rytinėje Tennessee valstijos dalyje. Pats išmoko kalvio amato ar dirbo kaip miško darbininkas. 1812 m. jis su savo genties vvais prisijungė prie amerikiečių, jiems kovojant su britais. Bet didžiausias jo nuopelnas yra, kad jis sugalvojo čerokėzų kalbą tam tikrą raidyną, susidedanti iš 86 simbolių, išreiškiančių vieną jų kalbos skiemenį. Šio raidyno jis išmokė savo genties žmones ir parašė raštų. Mirė Oklahomoje, kur jo gentis buvo persikėlusį genti. Jo vardas buvo pavadintas Kalifornijos raudonmedis ir Sequoia Tautinis Parkas.

AIRIJA išleido 13 penų pašto ženklą savo žymiam poetui ir rašytojui Oscar Wilde pagerbti.

Oscar Wilde (tikroji pavardė: Oscar Fingali O'Flahertie Wills, 1854-1900), gimė Dubline. Lankė kolegiją Dubline ir Oxfordo universitetą Anglijoje. 1882 m. su paskaitomis lankėsi Amerikoje. Grįžęs visai apsigyveno Londone. Rašė poeziją, dramos veikalus ir noveles. Pirmasis jo eilėraščių rinkinys išėjo 1881 m. Wilde buvo didelis estetikos mylėtojas ir viską kūrė "menas menui" šūkiu. Jo veikalai pasižymi nepaprastai sultingu stiliumi ir kalba. Pasimirė Prancūzijoje. Keli jo veikalai yra išversti ir lietuvių kalbon, kurių pa-

ir šiuo metu dirba Security Pacific banke.

Šiai jaunai mūsų akademikų šeimai dera linkėti geriausios sėkmės gyvenime ir geros nuotaikos toliau dalyvauti lietuviškoj veikloj.

skutini s "Doriano Grėjaus Atvaizdas" išėjo 1932 m.

AUSTRIJA išleido trijų pašto ženklų seriją pagerbti imperatorei Marijai Terezijai jos mirties 200 metų sukakties proga.

Marija Terezija (1717 — 1780) buvo imperatoriaus Karolio VI vyr. duktė. 1736 m. ji išteko už Lotaringijos kunigaikščio Stepono Pranciškaus, kuris pats 1765 m. buvo išrinktas imperatorium. Po jos tėvo mirties, Marija Terezija 1740 m. užėmė Habsburgų sostą ir tapo Austro-Vengrijos ir šalutinių žemių valdove. Ji buvo nepaprastai sumani, sąžininga ir gabi karalienė. Jos valdymo metu buvo įvesta daug socialinių ir teisinių reformų, rūpinosi liaudies švietimu ir gerove. Išaugino gausią 16 vaikų šeimą, kurios du sūnūs vėliau tapo imperatoriais. Kad ir nenoromis, jos valdymo metu Austrijai teko vesti karus su kaimynais, kurių metu Austrija neteko kai kurių teritorijų, bet įsigijo ir naujų, pav., per pirmąjį Lenkijos-Lietuvos padalinimą Austrijai 1772 m. atiteko Galicija, vėliau iš Turkijos gavo Bukoviną ir didelę Bavarijos dalį.

SIRIJA išleido 1 piastro pašto ženklą, kuriame parodytas princas Abulfida.

Abulfida (1273 - 1331), mahometonų princas ir istorikas, gimė anų laikų Damasko mieste. Nuo 1310 metų jis valdė Hamato kunigaikštiją. Parašė keletą veikalų arabų kalba, tarp kurių yra jo "Annalai" — labai svarbus istorinis šaltinis Saracenu imperijai pažinti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Kaziuko mugė – skautiškos dvasios atspindys

(Atkelta iš 1 psl.)

salę gražioje rikiuotėje išgytavo skautijos vienetai, pradedant pačiais mažiausiais, kuriuose vedė jauni vadovai. Gi dailiai žygiuojanti jaunimą atidarymo dalyviai sveikino plojimais. Jūrų skautų Klai-pėdos Vt. vietininkas Marius Juodišius pradėjo atidarymo iškilmes. Neringos Tn. tuntininkė v.s. Stefa Gedgaudienė pristatė mugės garbės svečius - v.s. Stefaniją Radzevičiūtę ir v.s. Vincą Kizlaitį - pirmuosius Clevelando Neringos ir Pilėnų tuntų tuntininkus. Tuo simboliškai buvo pagerbti mūsų skautybės veteranai, jos ide- alų tęsėjai ir jauniausiai kar- tai buvo gyvai pristatyta ne- nutrukstama lietuviškosios skautijos grandis. Pilėnų Tn. tuntininkas ps. Remigijus Bel- zinskas pravedė tipingai skau- tišką šūkį 'Auga, žydi ir stiprė- ja skautija, mūsų darbo-rankų vainike!'. Tame šūkyje buvo išreikšta visa Kaziuko mugės esmė. Garbės svečiams perkir- pus simbolišką žalią kaspina, mugė buvo atidaryta.

Lankant pavienių vienetų stalus, raibo akys nuo rankų darbo įvairumo. Ypatingai akis traukė Mindaugo draugo- vės nuostabaus grožio medžio žvakidės, rankšluostinės ir kiti medžio darbai, pagaminti pačių patyrusių skautų rankomis, dauguma jų pagal skau- tų bičiulio Kestučio Civinsko projektą.

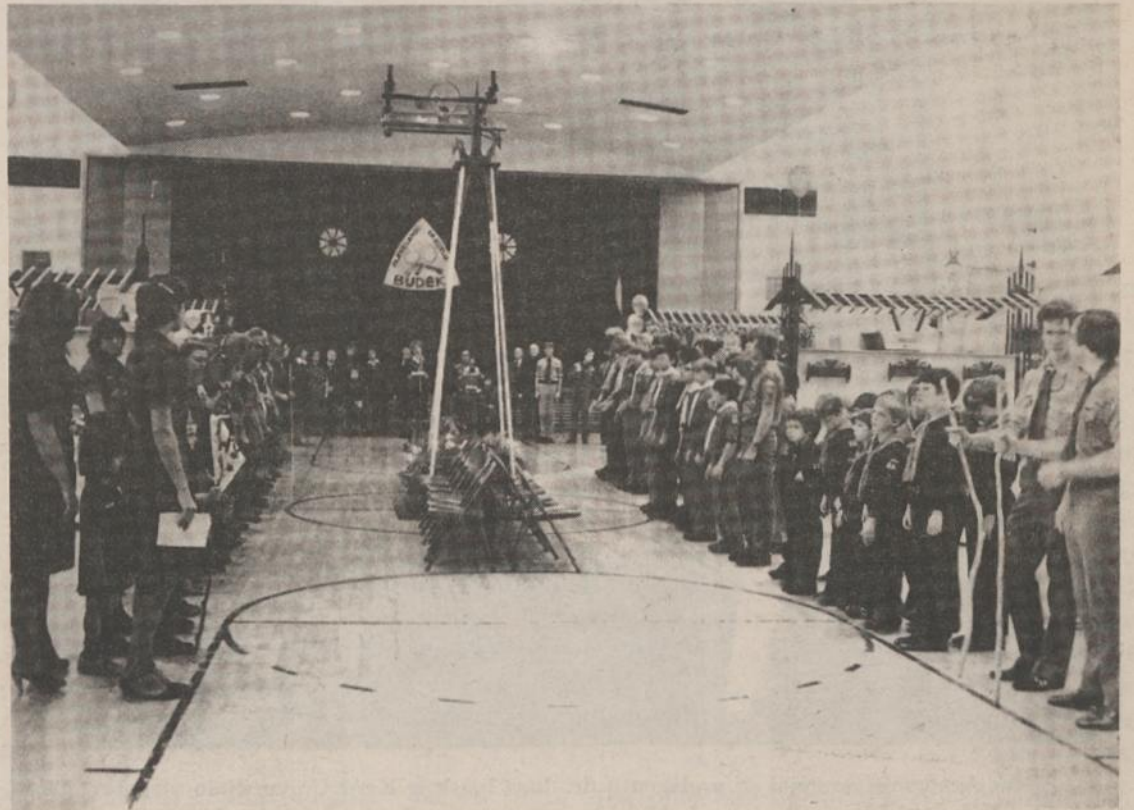
Paukštyčių siuvinėti žiurste- liai, brolių sukalti inkilai, lote- rija, lietuviškos lėlės, figūrėlės lietuviškais raštais išdeginti mediniai šaukštai, širdelės, grybai ir pagalvėlės - visa tai

tik dalis turtingos mugės, ku- rioje kiekvienas rado ką nors įdomaus, naudingo ar gražaus savo namams padabinti. O ne- išvengiamos riestainių virtinės buvo per trumpą laiką išpirk- tos. Gi palubėje pakylė ba- lionai liūdijo jaunųjų svečių buvimą.

Viršutinėje salėje vykstant mugėi ir skautams skaičiuo- jant pinigus už savo parduo- tus rankų darbus, apatinėje salėje svečiai vaišinosi skaniais pietumis ir saldumynais. Nors mes ne kartą nusišypsme skai- tydami spaudoje, kad visas

Pavargęs mugės lankytojas...
J. Garlos nuotr.

Skautų ir skaučių vienetai išsirikiavę prieš mugės atidarymą.

J. Garlos nuotr.

baigiasi 'skaniomis vaišėmis', tačiau mugėje tos vaišės yra svarbi jos dalis ir pajamų šaltinis. Jei Kaziuko mugė tęsia se- ną ir garbingą tradiciją, tai skautai nebando nuslėpti dar- vieno svarbaus tos mugės tiks- lo: sutelkimo lėšų savo organi- zacijos išdui papildyti. Lietu- viai skautai nerenka aukų ir nepardavinėja pyragėlių. Jie savo stovykloms ir skautavimo inventoriui įsigyti lėšas užsi- dirba savo rankomis su tėvelių ir vyresniųjų pagalba. Šiais metais vyriausios šeiminkės pareigas ėjo p. Mainelienė, tvarką koordinavo ps. Birutė Vedegienė, talkinamos skautų

Mugėje pirkėjų buvo minios...

J. Garlos nuotr.

Būsimosios vadovės...

J. Garlos nuotr.

tėvelių, mamyčių, skautininkų ir židiniečių.

Pusę trečios salę prisipildė pasidžiaugti skautiška progra- ma. Buvo džiugu stebėti progra- mą, kurią pravedė pats jau- nimas. Ypatingai buvo gra-

žus muzikinis trio, kurį suda- rė Rimas Biliūnas (akordeo- nas), Algis Miškinis (trimitas- kornetas) ir Asta Dabrilaitė (akordeonas). Jų palyda davė puikų foną skaučių ir skautų dainoms. Pauliaus Nasvyčio patyrusių skautų sektetą pub- lika priėmė su audringais plo- jimais. Trumpa, nevarginan- ti ir sklandi programa buvo baigta bendra daina 'Lietuva brangi' ir 'Ateina naktis'.

Mugė praėjo labai jaukioje nuotaikoje, ką įrodė svečių nenoras skirstytis. Dar ilgokai svečiai būriavosi abiejose salė- se ir sekmdienio popietę praleido bendravime su jaunimu, kuris taip retai turi progos būti artimame kontakte su vyresniaisiais. Būta ir komiškų momentų, kai labai paslaugūs skautai-tvarkdariai, apsigink- lavę didžiuliais maišais, tvar- kė stalus - sekdami svečio ka- šnius, kad skubiai galėtų atim- ti vartotą šakutę ar nešvarią lėkštelę. Vyresniųjų skaučių jaukiai papuošta svetainė bu- vo labai gerai tvarkoma ir visą laiką darė švarios, tvarkingos patalpos išpūdį.

Dauguma mugės svečių atkreipė dėmesį dar ir į tai, kad mugė baigėsi anksti, jos programą taip tvarkant, jog ir patys jauniausieji išsilaukė, ne nuvargino savo tėvų ir visi ga- lėjo dar su šviesa grįžti į na- mus. Todėl ir pačioje progra- moje-pasirodyme buvo gausu publikos, neišvargintos ilgu laukimu.

Abejonės nėra, kad mugės pasisekimas priklauso nuo dau- gelio darbščių rankų, kurių čia išvardinti neįmanoma. Ta- čiau tiems, kurie dirba skau- tybei, pasigarsinimas nėra svarbu, esmė yra darbo rezul- tatuose. Daug darbo įdėję tė- vų komitetai, židinetės, skau- tininkės ir skautininkai, jūrų skautų vietininkas ir abu tun- tininkai laikėsi nuošaliai, pa- likdami visos šventės pravedi- mą ir išėjimą į viešumą jaunimui. Ir už tai jiems priklauso didžioji pagarba. Reikia tikė- tis, kad šventės svečiai, dalin- damiesi išpūdžiais ir prisimi- nimais, tai pastebės ir įvertins.

WANTED Journeymen Skilled MACHINISTS CNC

3-AXIS SUNDSTRAND OMNIMIL
4-AXIS DeVlieg JIGMIL
To handle short run precision jobs on these large machining centers. Qualified applicants will have 5 to 10 years of general machining experience and at least 1 year on a DeVlieg or Sundstrand machining center. We'll expect you to interpret detailed prints, plan your own set-ups, and have your own tools. You will receive top hourly rates, 10% premium for night shift, full company paid benefits... Plus the most attractive working schedule in the Northeast Ohio area.

If you want the challenge of close tolerance precision machining and a work environment where results are what count, call:

Bob Cotton 216-531-3375
NON FERROUS METALS
FABRICATING
21721 TUNGSTEN ROAD
EUCLID, OHIO 44117
An Equal Opportunity Employer
M/F/H

(4-13)

Dalis publikos programos metu.

J. Garlos nuotr.

Clevelando skautija atliekant meninę programą.

J. Garlos nuotr.

Vivat Academia rengėjai su prelegentu dr. Ivar Ivask ir Kent Universiteto viceprez. dr. M. Schwartz. Iš kairės LB apyl. pirm. J. Malskis, estų poetas dr. Ivar Ivask, dr. V. Stankus, dr. D. Tamulionytė, J. Balbotas įteikęs 1000 dol. auką, dr. M. Schwartz, dr. J. Cadzow ir kun. G. Kijauskas, S. J. V. Bacevičiaus nuotr.

JAU SURINKTA 30,000 DOLERIŲ KENTO LITUANISTINEI PROGRAMAI

Dar reikia surinkti 20,000 dolerių

Pauliaus Alšėno žodis, pasakytas per Viva Academia balių kovo 7 d., kurio metu Kent lituanistinei programai buvo surinkta 7000 dol. aukų.

Esant tokiam dideliame skaičiui amerikiečių svečių, ši vakarą programa buvo pravedama anglų kalba. Turiau prisipažinti, kad man keista, kai girdžiu tiek daug anglų kalbos lietuviškoje pastogėje. Bet ar nebūtų dar keisčiau, jeigu po 30-ties metų nebūtumėm įleidę šaknų į Amerikos kultūrinį, politinį bei akademinį gyvenimą ir nebūtumėm užmezgę ryšių su svarbiomis Amerikos institucijomis?

Jau praėjo 40 metų nuo Lietuvos laisvės praradimo. Jau čia gimė ir užaugo nauja karta, kuri jau pilnai įsitraukė į šio krašto gyvenimą. O mūsų meilė tėvynei Lietuvai dar neužgeso. Kova dėl Lietuvos laisvės tęsėsi. Tos kovos veidas vis keičiasi. Kaip karo prie-

monės ir ginklai yra vis tobulinami, taip ir mes turime tobulinti savo tautai laisvės atgavimo priemones ir ginklus.

Šiandien mūsų pagrindinis ginklas toje laisvės kovoje nėra bombos, tankai, politinės partijos, laikraščiai, suvažiavimai, rezolucijos ir t.t. Tai yra tik priemonės.

Pagrindinis ginklas yra ŽMOGUS. Tai yra vyrai, moterys, jauni ir seni, kurie atsiliepią į tautos šauksmą.

O šiaandien tos kovos pirmose eilėse čia, Amerikoje, turi stovėti žmonės, kurie yra pasiruošę vykdyti įvairią, vispusišką kovą, kuri yra vykdoma ne vien tik politinėje, bet vis dažniau kultūrinėje, informacinėje srityje.

Paskutiniaisiais šimtmečiais kiekviena lietuvių karta, kuri atvyko Amerikon, ir kiekviena karta, kuri čia išaugo, paliko indėlį ir pėdsakus, kurie tai kartai yra charakteringi. Ankstyvesnės kartos, kurios atvyko

ieškodamos geresnių gyvenimo sąlygų paliko savo indėlį. Jų įnašas, tai daugiau medžiaginis, konkretus.

Su besikeičiančiu Amerikos veidu, pamažu nyksta tų kartų statytos bažnyčios, salės ir kiti pastatai; nyksta organizacijos ir dingsta jų spausdintas lobis.

Ta generacija, kuri atvyko po antrojo pasaulinio karo yra stipriai skirtingo charakterio, t. y. artimiau susirišusi su visais tėvynės reikalais, daugumoje geriau išsilavinusi, kultūriniai pajėgesnė. Bet kuo šita karta praturtins lietuvių palikimą Amerikoje? Kaip perkelsime į ateitį savo atsiekimus? Kad tie, kurie seks po mūsų, galėtų pasinaudoti mūsų patirtimi?

Ir mes jaučiamės, kad nesame vieni, kad kiekvienas lietuvis, kad sėmėsi įkvėpimo iš tų, kurie pirm jo buvo, taip ir mes turime padrasinti lietuvių nežinomoje ateityje.

Kokios priemonės geriausiai tarnauja šiems tikslams? Viena iš tų priemonių, t. y. sukaupti mūsų ir praeities lobyną tose institucijose, kurių tikslas: užlaikyti, globoti, apsaugoti tą praeities turtą. Kaupti tose institucijose, kurios nepriklauso nuo vieno žmogaus, ar grupės žmonių, ar vienos kurios idėjos. Kur praeities meilė, informacijos telkimas, yra tų institucijų vedamoji filosofija ir tikslas. Tai yra, šio krašto universitetuose.

O čia, Amerikoje, per Dr. Jono Cadzow ir kitų nenuilstomas pastangas jau yra sukurtas toks gyvas ir nuostabus kūrinys — lituanistinis rinkinys vienas iš didžiausių laisvame pasauly-

je; turįs 1000 perijodinės spaudos atskirų pavadinimų, 20,000 jau numikrofilmuotų puslapių ir 10,000 kataloguotų knygų.

Anksčiau minėjau, kad laisvės kovos veidas keičiasi. Pagrindinis ginklas yra žmogus. Paimkime pavyzdžiu Dr. Joną Cadzow. Tėvas — škotas, motina — antros kartos lietuvė, o jis, naudodamasis šio krašto mokslinėmis priemonėmis, atlieka milžinišką darbą lietuvių, ir taip — jau dešimtį metų.

O dabar kalbėkime apie tą jauną lietuvių, kurio širdyje dega lietuviška ugnelė, kuris sugebėtų ir norėtų savo mokslo šaką pasirinkti lituanistines studijas. Kur jis gali prisiglausti? Kur jis turi kreiptis? Kaip jis gali sau užsitikrinti, kad jo talentas galės pasireikšti tokioje lituanistinių studijų programoje, kuri yra ir ateityje bus krašto ir tarptautinio lygio.

Todėl Kent State Universiteto Lituanistinių STIPENDIJŲ Fondo Komiteto vardu, nuoširdžiai prašau kiekvieną iš jūsų padėti sudaryti sąlygas tam jaunam lietuviui! Mes siekiame surinkti 50,000 dolerių. Jau iki šiol yra surinkta apie 23,000 dolerių. Surinkus pilną sumą, metiniai procentai bus naudojami Lituanistikos stipendijai, ji bus skiriama studentui, kuris sutiks magistro ar doktorato tezę rašyti lietuviška tema.

Brangūs lietuvių, aukokite tiek, kiek galite, nors ir vieną dolerį, bet prisidėkite prie šito svarbaus darbo.

Stipendijų Fondo Komiteto atstovai: Dr. Augustinas Idzelis, 17916 Hillgrove Rd., Cleveland, Ohio 44119 ir Dr. Viktoras Stankus, 5001 Mayfield Rd., #130, Lyndhurst, Ohio 44124.

• LB Clevelando apylinkės vakaronė įvyks kovo 19 d., ketvirtadienį, 7:30 v. v. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Kalbės Vacys Kavaliūnas tema "Albinas Baranauskas Vinco Mazurkevičiaus romane". Visi mielai laukiami.

Mūsų rašo

PARAIŠKIMAS

Lietuvių Bendruomenei, pereitų metų gruodžio 21-mos dienos sekmadienį paskelbus Maldos Diena už Lenkiją, visuomenėje pasireiškė nepalankūs atsiliepimai. Kadangi spaudoje (B. Kemežaitė — Naujienos — Nr. 40 — 1981. 2. 26), per toli nuėjus su nepagrįstais kaltinimais man, kaip Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirmininkui, turiu pareikšti sekančiais: Bendruomenės JAV Krašto Valdybos pirmininkas, prieš skelbiant Maldos Dieną, manęs atsiaklausė ir aš maldos idėjai pritariau, tačiau apie Bendruomenės Visuomeninių Reikalų Tarybos pasitarimus su Amerikos Lenkų Kongreso atstovais nieko nežinojau.

Albertas Misiūnas
VKL S-gos Centro
Valdybos pirmininkas

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST. EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS
ISTAIGOS ADMINISTRATORE

Bendradarbiai:

DALIA ŠIRVAITIS
ANTANAS KALVAITIS
ALGIS MATAS
TONI LINDEN
DALIA KASULAITIS
PETRAS MATAS
RAY SABALIAUSKAS
PATRICIA A. SAJOVEC
VYTAS MATAS —
teisinis patarėjas

PILNATEISĖ NEKILNOJAMOJO TURTO ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.
EUCLID, OHIO 44119
PHONE: 486-2530

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

ATEITININKŲ KURSAI

Kovo 21-22 dienomis, įvyks Studentų Ateitininkų Pavasario Kursai Dainavoje. Rinksimės penktadienį vakare, o kursai baigsis sekmdienį popiet. Tema bus: Katalikiškumas, vienas mūsų ateitininkiškas principas. Bus diskutuojama šv. Mišių reikšmė, bei pora moralinių klausimų. Kviečiame visus studentus bei studentus kandidatus. Kreiptis į Rūtą Staniškytę, 18025 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119, tel. 531-8496.

• **Clevelando šauliai** organizuoja ekskursiją pavienėm mašinom išvyką į Hamiltoną, Kanadoje, kur balandžio 25-26 d. d. DLK Algirdo šaulių kuopa rengia iškilmingą 15 metų kuopos sukaktį su menine programa ir Clevelando šauliai ir prijaučiantieji pakviesti svečiais. Norintieji vykti, dėl smulkesnių informacijų

Dviejų dailininkų kūrinių paroda

Š. m. kovo 28-29 d. d. dvi jaunesnės kartos dailininkės: Vida Krištolaitytė tapytoja ir Marytė Meškauskaitė-Gaižutienė keramikė išstatys savo darbus Clevelando lietuvių visuomenei. Paroda vyks Lietuvių Namų salėje. Oficialus parodos atidarymas šeštadienį, 7:30 val. vakaro. Rengia Korp. Giedra.

Dail. Vida Krištolaitytė

kreipiasi į Žalgirio kuopos vicepirm. S. Butrimą, tel. 481-2130.

Abi dailininkės yra neabejotini mūsų jaunos kartos talentai, spėjusios jau gana plačiai savo darbais pasireikšti ne tik lietuviškoje kolonijoje, bet ir amerikiečių galerijose grupinių bei individualinių parodų renginiuose. Tad verta arčiau susipažinti su dailininkėmis ir jų laimėjimais meno pasaulyje.

Vida Krištolaitytė gimusi Lietuvoje, tačiau pagrindinį savo išsimokslinimą gavusi jau už Lietuvos ribų. Į meno pasaulį žengė šiame krašte, kur studijavo meną M. F. A. Pratt Institute, Brooklyne, N. Y., Illinois universitete, meno pedagogiką, Urbanos universitete, Chicagos Institute of Art tapybą, The New School for Social Research New Yorke meno istoriją ir visą eilę kitų mokslo disciplinų susijusių su menu.

Čia minėtos studijos rodo dailininkės didelę erudiciją meno srity ir pilną subrendimą savo profesijoje. Tad nenuostabu, kad Vida rimtais meno kritikos straipsniais reiškiasi lietuvių ir amerikiečių spaudoje. Savo darbus yra išstačiusi 6-se

Vida Krištolaitytė — "Altorius pajūryje" (aliejus).

individualinėse ir 13-je grupinėse parodose.

Apie šias rimti mūsų dailininkai ir amerikiečiai yra išsireiškę labai palankiai. Daugumas jos darbų nors ir linkę į abstraktizmą, tačiau pilni gyvybės, ekspresijos ir su labai specifine mintimi.

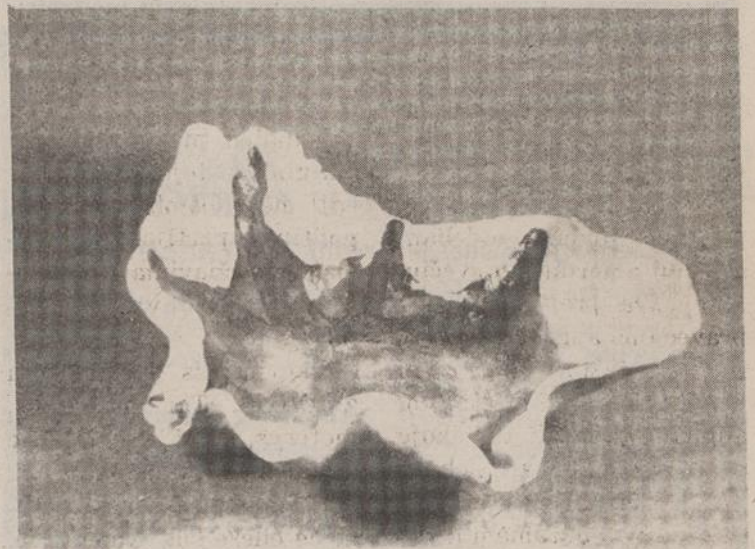
Marytė Meškauskaitė-Gaižutienė gimusi taip pat Lietuvoje. Meną studijavo Art Institute of Chicago ir Hyde Park Art Center. Jos pagrindinė meno šaka keramika. Daug tobulinosi meninių indų, ypač porcelano

darbuose. Pasižymėjusi cheminiais eksperimentais gaminant įvairias glazūras keramikai.

Turėjusi penkias savo individualias parodas lietuvių ir amerikiečių galerijose. Dirba su keramikos klasėmis, daugiausia su lietuvių jaunimu.

Tad laukiam šių dviejų mūsų talentų Clevelande, kurios savo meno grožiu, šiuo ramiu gavėnios laiku pripildys ir mūsų širdis džiaugsmu.

Ingrida Bublienė

M. Gaižutienės keramika.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• KOVO 21-22 D. Religinės šalpos paroda ir filmas D.M. N.P. salėje.

• KOVO 28-29 D. Meno paroda. Rengia Korp. Giedra.

• BALANDŽIO 5 D. Kultūrinė popietė DMNP parapijoje.

• BALANDŽIO 25-26 D. Vandos Aleknienės dailės kūrinių ir Norberto Lingertaičio gintaro išdirbinių paroda D.M. N.P. parapijos salėje. Ruošia Neringos tunto Židinys.

• BALANDŽIO 26 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoji Komunija.

• GEGUŽĖS 10 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS-13 DD. Ateitininkų šeimos šventė ir 70 metų Ateitininkijos sukakties minėjimas.

• GEGUŽĖS 17 D. JAV LB Kultūros tarybos premijų įteikimas.

• GEGUŽĖS 23 D. Abiturientų balius. Ruošia LB Ohio Apygardos valdyba.

• GEGUŽĖS 23-24 D. Clevelando menininkų dailės paroda DMNP parapijos salėje. Rengia D.L.K. Birutės draugijos Clevelando skyrius.

• GEGUŽĖS 31 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

• BIRŽELIO 7 D. O. Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių rečitalis.

• BIRŽELIO 20 D. Joninių laužas O. ir V. Jokūbaičių sodyboje. Ruošia Clevelando skautininkai-ės.

• LIEPOS 12 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė.

• RUGPIŪČIO 16 d. Balfo gegužinė.

• RUGPIŪČIO 29 D. Dirvai paremti balius. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius Lietuvių Namų salėje.

• SPALIO 10 D. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė-balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 18 D. prof. J. Žilevičiaus 90 metų amžiaus sukakties minėjimas. Akademijakontertas. Ruošia Čiurlionio Ansamblis.

• LAPKRIČIO 28 D. Karuomenės šventės minėjimas. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius Lietuvių namuose.

DIRVA

SEN. PERCY AMERIKOS BALSO LIETUVIŲ PROGRAMOS MINĖJIME

Amerikos Balso lietuviškai programai šiemet sukanka 30 m. Ji buvo išrūpinta Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis ir ji ėmėsi iniciatyvos tą sukaktį paminėti. Minėjimas įvyks kongreso rūmuose — Kapitoliuje — gegužės 14 d. 12 val. 30 min. Minėjimo garbės pirmininku sutiko būti būti sen. Charles H.

Percy. Jis pasakys ir pagrindinę kalbą. Sen. Percy yra Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininkas ir lietuviai džiaugiasi tokio įtakingo žmogaus prielankumu. Į minėjimą bus kviečiami JAV valdžios žmonės, Lietuvos diplomatinio korpuso nariai, laisvinimo veiksnių vadovybės.

Minėjimo organizavimo techniškus darbus atlieka ALT Visuomeninių reikalų komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno, glaudžiai

Su kompozitoriaus

JONO ŠVEDO

mirtimi, lietuvių išėvijai netekus kultūrinės srities kūrėjo, velionio artimiesiems reiškiamame užuojautą

JAV LB Kultūros Taryba

Sibiro tremtiniui

A. A.

JERONIMUI ČEKUI

Lietuvoje mirus, jo broliui Dr. VACLOVUI ČEKUI ir artimiesiems reiškiamame gilią užuojautą

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
11 Skyriaus New Yorke
Valdyba ir nariai

Korp! Neo-Lithuania filisteriams

JOLANTAI ir ALGIUI MOCKAIČIAMS su

šeima ir žmonai SOFIJAI, tėvui ir vyrui

KAZIUI GLIOŽERIUI mirus,

kolegišką užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje

A. A.

INŽ. JERONIMUI JUŠKĖNUI

Lietuvoje mirus, sūnų GERARDĄ JUŠKĖ-

NA ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiu

Dr. Arnoldas Grushnys

Alto delegacija ir Washingtono lietuviai po Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo JAV senate. Iš kairės: Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis, Alto atstovas Washingtono dr. J. Genys, Alto vicepirm. dr. J. Valaitis, Vliko reikalų vedėja M. Samatienė, sen. Charles H. Percy, pasakęs lietuviams labai palankią kalbą, J. Laučka, Amerikos Balso lietuvių programos vedėjas P. Petrutis, Vliko vicepirm. dr. J. Balys ir Alto vicepirm. T. Blinstrubas.

palaikydama ryšį su Amerikos Balso lietuviškos programos vedėju P. Petručiu ir Lietuvos atstovu dr. S. Bačkiu.

ALT Informacija

ALT VALDYBOS ATSTOVAI WASHINGTONE

ALT Valdybos vicepirmininkai dr. Jonas Valaitis ir Teodoras Blinstrubas lankėsi Washingtono. Pirmadienį, vasario 16 d. buvo Lietuvos atstovo dr. Stasio Bačkio pakviesti į Vasario 16-tos minėjimą Lietuvos Pasiuntinybėje. Be įvairių valstybių diplomatinio korpuso svečių dalyvavo kongresmanai, Valstybės Departamento pareigūnai ir Washingtono lietuviškų organizacijų atstovai.

Vasario 17 d. dalyvavo JAV senate senatoriaus Charles H. Percy suorganizuotame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime.

Po apsilankymo senate ALT atstovai apsilankė Amerikos Balso lietuvių skyriuje, kur buvo nuoširdžiai priimti Alfonso Petručio, kitų tos įstaigos tarnautojų, ir kur įrekordavo savo kalbas į Lietuvą.

Trečiadienį, vasario 18 d. ALT vicepirmininkai dr. Leonas Kriaučeliūnas ir Teodoras Blinstrubas dalyvavo Atstovų Rūmuose su ruošiamame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime, kurį globojo kongresmanas Frank Annunzio. Atstovų Rūmuose maldą sukalbėjo kun. Leonardas Andriekus. Ištisa eilė kongresmanų padarė pareiškimus Lietuvos reikalui.

KAZIMIERAS OKSAS TAUTINĖS KILMĖS TARYBOJE

Illinois valstijos gubernatorius James R. Thompson

paskyrė Kazimierą G. Oksą į Illinois Ethnic Heritage Commission — Tautinės Kilmės Tarybą.

Kazimieras Oksas šiuo metu eina Cook apskrities prisiekusiųjų teismo komisijonieriaus pareigas ir yra aktyvus respublikonų veikėjas.

Eilę metų buvo pirmininku Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos, buvo Illinois Tautinių Grupių Respublikonų Tarybos pirmininku ir šiuo metu aktyviai dirba su Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacija, kur valdyboje eina sekretoriaus pareigas. Jis taipogi šiuo metu yra pirmininkas Lietuvių Egzekutyvų Klubu Chicagoje ir taipogi dirba su Illinois Lietuvių Prekybos Rūmais — Lithuanian Chamber of Commerce, kaip direktorius.

Ethnis Heritage Commission šiuo metu planuoja tautybių festivalį laike Illinois valstijos metinės mugės Springfielde rugpiučio 6-16 dienomis. Tai vienas iš komisijos tikslų — skatinti ir sudaryti sąlygas tautinių grupių kultūriniais pasirodymams Illinois valstijoje.

MARGUTIS KVIEČIA

Margutis penkiasdešimtuošius veiklos metus pradeda Antano Gustaičio 4 veiksmų tragiomedija "Mėnulio užtemimas".

Veikalas naujas, nespausdintas ir niekur nestatytas.

Pastatymas Dariaus Lapinsko, choreografija Violetos Karosaitės, dekoracijos Jono Kelečiaus. Pagrindinius vaidmenis atlieka Laima Rastenytė-Lapinskienė, Jonas Kelečius ir Bernardas Prapuolenis.

Spektakliai bus balandžio 11 ir 12 d.d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Bilietai gaudami Margutyje ir Vaznelių prekyboje.

Lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti ir bilietus įsigyti iš anksto.

Į premjerą pakviestas ir žadėjo atvykti ir pats autorius Antanas Gustaitis.

DAIL. GALDIKO DARBŲ PARODA

Nekalt. Prad. Marijos seserų (Putnamo) rėmėjų Chicagos apygardos valdyba š. m. kovo 27 d. Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje ruošia dailininko Adomo Galdiko dailės darbų ir Antano Paskočimo lietuviškų kryžių parodas. Po atidarymo, kavinėje bus tęsiama vakaronė, kurios metu kalbės kun. Stasys Yla apie lietuviškus kryžius ir bus rodomas garsinis filmas apie dail. Ad. Galdiką.

• JAV paštas praneša, kad nuo š. m. kovo 22 d. pakeliamas pašto tarifas laiškamams, siunčiamiems pirma klase. Vietoj 15 c. reikės mokėti 18 c. už kiekvieną oz. ir po 17 c. už kiekvieną sekančią oz.

• Dail. Aldos Peldavičiūtės pomirtinė meno parodos ruošiamos New Yorke, Toronte ir Chicagoje. Pirmoji paroda New Yorke bus atidaryta š. m. balandžio 4 d. Vėliau: Toronte, Kanadoje ir Chicagoje.

ATTENTION OWNER OPERATORS

If you are new in business or thinking of making a change B. J. McADAMS INC. is now leasing 75 model or newer tandem tractors. Ample return loans & weekly settlements. Plus many other benefits.

FOR MORE INFORMATION CALL:
CHARLIE THROCKMORTON
1-800-643-8239